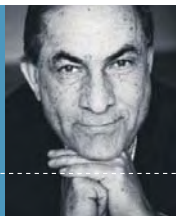

Hamnarbetarförbundet:
"Vi är större än Transport"

NYHETER ▶ SID 11

"Utvisningarna Israel
gör blir ett test för
motståndsrörelsen"

NYHETER ▶ SID 12-13

Fi: Kan Finland så kan vi
- förbjud NMR i Sverige

DEBATT ▶ SID 5

Fredag 9 februari 2018 | 10 KR INKL MOMS | WWW.ETC.SE

DAGENS ETC

+10,5%

I alla länder
där förnybar
energi fått
växa så har
elpriserna
sjunkit.

SID 2-3 / JOHAN EHRENBERG

EN RÖD DAGSTIDNING FÖR ETT GRÖNARE SVERIGE — 151 000 LÄSARE VARJE DAG

*Morgonpress Orvesto 2017:3

BILD: JESSICA GOW/IT

▶ SID 6-9

Vänsterpartiet samlas till kongress
för att bestämma sin valplattform
- men står inför ett stort dilemma:

Vem bryr sig om jämlikhet när alla pratar om brottslighet och migration?

Komplicerat liv bortom kameran

Kameran älskade Ingrid Bergman - och hon älskade den. "Det var där hon var som mest levande", säger skådespelaren Karin Oscarsson som gör huvudrollen i Östgötateaterns nya musikal "Camera" om skandaler och förbjuden kärlek.
▶ SID 18-19

"Det går att
nå framgång
utan att vara
med i Idol"

IDA REDIG GÖR
MELODIFESTIVALEN-DEBUT
I MORGON.
▶ SID 23

Filmupplevelse som hänger kvar

"Jag fortsätter tänka på de själviska och tragiska rollfigurerna långt efteråt", skriver Kristoffer Viita om Michael Hanekes "Happy end".
▶ SID 21

POSTTIDNING A • RETURADRESS: DAGENS ETC, BOX 4403, 102 68 STOCKHOLM

LEDARE

Dagens ETC har en röd och grön ledarsida som är oberoende av politiska partier och andra intressegrupper. Här skriver bland andra Beatrice Rindevall, Linnéa Bruno, Göran Greider, Johan Ehrenberg, Kajsa Ekis Ekman, Jenny Bengtsson, Somar Al Naheer, Birger Schlaug, Veronica Palm och Andreas Gustavsson.

DET RÖR PÅ SIG!

■ Klimatdebatten kretsar just nu kring flygande. Nej, det är inte den största källan till utsläpp. Inte ens i närheten. Men det är inte obetydligt, speciellt inte när borgerliga vägrar acceptera en vettig flygskatt. Nu lovar både Jonas Sjöstedt och Gudrun Schyman att de inte tänker flyga under valrörelsen. Vilka följer efter?

BILD TT

Det är gratis att rädda klimatet

Det finns ett fullständigt falskt påstående som styr vår politik, nämligen myten att det kostar att rädda klimatet. Det är inte sant.

I själva verket är det för oss alla alldeles gratis, det kostar absolut ingenting utan är enbart en ekonomisk vinst. De som säger annat kan antingen inte räkna eller också har de ett egenintresse som gör att de struntar i det gemensamma.

Du kanske har hört att det är dyrt med förnybar energi. Det är det inte alls. I alla länder där förnybar energi fått växa har elpriserna sjunkit. Soliga dagar eller blåsiga kan det rentav bli minuspris på el. Det här beror på att det inte kostar något att producera när vind och sol väl är uppsatt, kostnaden blir gratis efter några år, och dessutom ett plus ekonomiskt eftersom de minskar kostnaderna som utsläppen från kol och gas skapar. Inte ens om kol blir skattefritt skulle det bli gratis eftersom det skapar kostnader för alla. Förstört klimat.

DET ÄR INTE DYRT med ekjordbruk. Tvärtom, varje år som matjorden bevaras utan gifter från handelsgödsel minskar kostnaderna för oss alla. Förstörd matjord är en gigantisk kostnad, räddad matjord gör istället jordbruket gratis. Att dessutom använda fermenterad gödning (som kraftigt minskar utsläpp av lustgas, metan och koldioxid från marken) är gratis eftersom det återskapar mer jord. Vi räddar jordbruket till våra barnbarn utan att lägga ner mer pengar än vi gör idag på att förstöra den.

Det är gratis att värma bostäderna. Med tillräckligt tjock isolering gör de boende själva den mesta värmen, och solenergi lägger enkelt till det som fattas. Efter några år är boendekostnaderna mycket lägre än de slösande husen i betong, och om bostaden byggts i trä lagrar den dessutom koldioxid vilket sparar enorma pengar för alla i samhället.

Det är inte en kostnad att ta bort plastprodukter som förstör våra hav. Det är gratis. Alla som promenerar vet att det är gratis, alla som cyklar vet att det blir billigare jämfört med

”Du kanske hört att det är dyrt med förnybar energi. Det är det inte alls.”

andra sätt att färdas, och alla som har en elbil vet att det bara kostar tio procent jämfört med bensinbilen i drift, men för alla oss tillsammans är elbilen idag gratis eftersom den stoppar utsläpp från de smutsiga bilarna.

SÅ FORT EN ÅTGÄRD minskar framtida kostnader som förstörelsen skapar så blir den ju gratis. Det kostar noll kronor för ett samhälle att bygga cykelbanor eftersom man därmed kan minska på de dyra motorvägarna. Och höghastighetstågen är gratis för nationen eftersom räntan är noll och avbetalningarna betalas av de åkande som dessutom sparar enorma kostnader för utsläpp när flyget konkurreras bort.

Det här är oerhört viktigt eftersom klimatrörelse, politik och givetvis borgerliga ekonomer envisas med att påstå att det kostar att rädda klimatet.

Det är rena dumheten.

Det kostar att förstöra klimatet, inte att rädda det.

JAG VET INTE hur vi kunnat komma så fel i diskussionen, det är som om vi skulle titta på våra bebisar och förfasa oss över att de ska ha mat, få omsorg, lära sig läsa, plugga och sedan jobba. I själva verket är det ju människors kunskap och insatser i form av arbete och nya idéer som skapar vår rikedom, de är inte en kostnad, de är själva fundamentet vi står på.

Så varför har vi hamnat så fel? Det finns en mycket enkelt anledning.

Några förlorar enormt mycket pengar på att vi gratis löser problemet.

DET ÄR EN MYCKET LITEN minoritet som förnekat utvecklingen och vetenskapen, som motarbetat den, som försenat omställning och utveckling och som kortsiktigt

försökt skapa fördelar för sig själva i väntan på att det som måste ske, ändå ska ske.

Det är inte ens de rika länderna mot de fattiga, i varje land finns miljoner människor som inte bär på klimatskulden utan snarare är offer för den.

Det går inte att komma undan att klimathotet är skapat genom ekonomiska beslut där beslutsfattarna, var och en, vägrat ta hänsyn till de konsekvenser deras beslut inneburit.

Ingen tvingade Volkswagen att fuska med dieselmotorernas utsläpp, ingen tvingade Exxon att ljuga om forskningen, ingen tvingade Norge att öka utvinningen allt längre norrut, ingen tvingade Vattenfall att börja producera kolkraftsel för svenska skattebetalares pengar.

Klimathotet är en fråga om ekonomi, men makten över ekonomin är en fråga om moral.

Det betyder att förändringen också kommer innebära förändringar kring vem som har makten över energi och pengar och därmed makten över framtiden.

En procent kan inte få styra 99 procent framtid.

En procent ska inte styra över de resurser vi gemensamt har idag.

KLIMATHOTET ÄR SKAPAT av en liten grupp styrande människor, de har vetat vad de gör och de har blivit snorrika på det. Ändå är alla människor en del i systemet.

Ibland säger klimatrörelsen att vi lever i antropocens tid, människan påverkar själva klimatet. Men då är viktigt att förstå att det inte är mänskligheten utan en mycket liten del av den som skapat detta gigantiska problem.

Men det några få människor kan förstöra, kan många människor reparera.

Och dessutom är det alldeles gratis.

/ JOHAN EHREBERG

Tipsa oss!
Telefon: 08-410 357 00
tipsa@etc.se
Kundtjänst
Telefon: 08-410 359 00
kundtjanst@etc.se
Ris eller ros?
lasarmejl@etc.se
Mejla medarbetare
fornamn.efternamn@etc.se

Johan Ehrenberg
Ansvarig utgivare
Andreas Gustavsson
Chefredaktör/vd
0708-4857 15
Signe Lidén
Redaktionschef, kulturredaktör
070-680 83 60
Gunnar Wesslén
Redaktionsledning

Rebecka Bohlin
Nyhetschef
070-435 6167
Anna-Maria Carnhede
Nyhetschef
0733-866 775
Andrea Wesslén
Utrikesredaktör
Maria Holm
Miljöredaktör

Julia Skott
Webbredaktör
Sam Linderöth
Webbredaktör
Hanna Gimstedt
Korrektur/språkvård
Clara Kron
Korrektur/språkvård
Henrik Johansson
Redigeringschef

Reportrar:
Eigil Söderin (gräv)
Karin Holmberg
Karl Grauers
Jörgen Lund
Gustav Gelin
Jenny Wickberg
Karin Annebäck
Adolfo Diaz
Daniel Rossetti

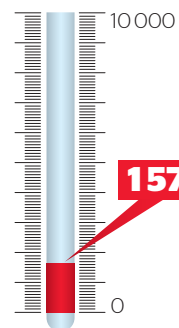
Stina Berglund
Christopher Holmbäck
Dag Ankersen
Edition: Göteborg
Hanna Strömbom
chefredaktör, 0766-712903
Pnina Yavari Molin
nyhetschef
Emanuel Videla
Webbredaktör Göteborg

"Du kan nästan känna lukten av pengarna som kommer in."

Den norska oljefjätten Statoils vd Eldar Saetre berättar om känslan när oljepriset stigit med 60 procent.

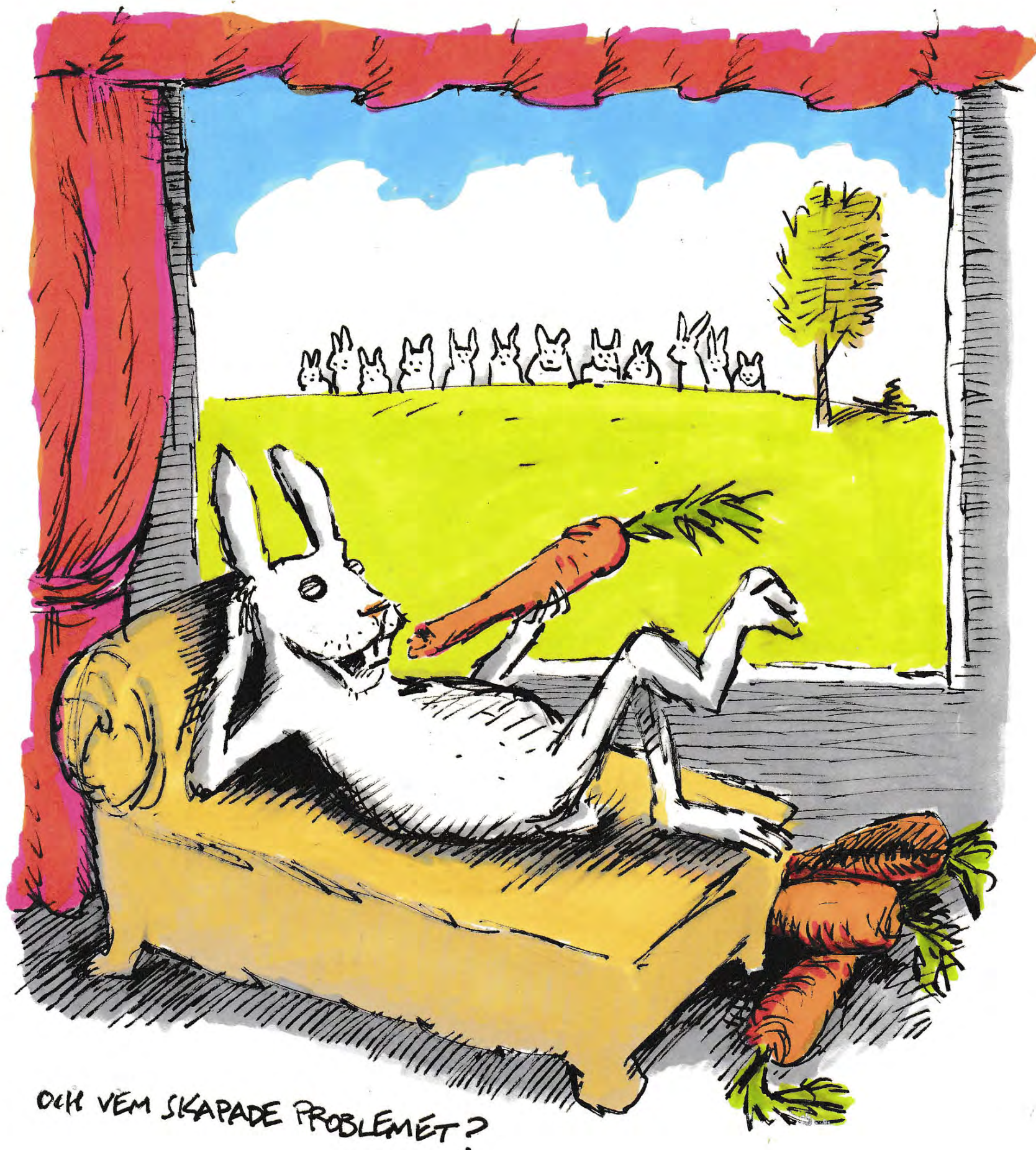

BILD TT

NU VÄXER DAGENS ETC

■ Målet för 2018 är att växa som tidning, från 10 000 till 20 000 prenumeranter. Dubbelt upp! Varje dag kan du följa utvecklingen.

OCH VEM SKAPADE PROBLEMÉT?

Reportrar Göteborg:

Sanna Arbman Hansing
Lucas de Vivo
Annelie Moran
Caroline Axelsson
Christian Egefur
Martin Spaak

Redigering:

Mats Petersson
Karl Skagerberg
Elin Björklund
Jakob Jörlås
Jenny Lindström
Hilda Arneback
Olof Rydén
Daniel Andréasson

Annons:

Bosse Lindberg
 Sälj & marknad
 08-24 63 00
Benny Eklund
 Sälj & marknad
 08-24 63 00
Jim Berg
 Marknadschef
 0705-952787

Post Box 4403,
 102 68 Stockholm
 Webb www.etc.se
 Mejl dagens@etc.se
 Tryck V-tab

Medverkande förutsätts acceptera publicering/lagring på webb. Utbetalt arvode inkluderar publicering på ETC:s webbsida.

Hur jämställda är vi?

Hur många kvinnor respektive män vi intervjuar och har med på bild, samt anlitar som medarbetare: 42 kvinnor, 50 män.

”Den här romanen är mer aktuell nu än då. Den har till och med legat till sig, mognat.”

GÖRAN GREIDER

I samband med Henning Mankells 70-årsdag ges **Bergsprängaren**, Henning Mankells debutroman, ut som nyttgåva. NORRKÖPING 1911. I en notis i en lokaltidning meddelas att den unge bergsprängaren Oskar Johansson omkommit vid sprängningsarbeten på en tunnel. Notisen dementeras aldrig, men den svårt skadade arbetaren överlever. Genom hans öde presenteras en ovanligt skarp och levande bild av arbetarsverige i början av 1900-talet.

Köp på libris.etc.se eller i bokhandeln.

**LEOPARD
FÖRLAG**

Sverige borde göra som Finland och förbjuda nazistiska Nordiska motståndsrörelsen, skriver debattörerna.

BILD FREDRIK SANDBERG/TT

Kan Finland så kan vi – förbjud NMR i Sverige

Medmänniskor i Finland kan andas ut. Polisen och rättsväsendet i Finland har tagit ansvar och genom ett rättighetsbaserat beslut initierat nedläggning av de nazistiska organisationerna Nordiska motståndsrörelsen (NMR) och Pohjoinen perinne. Beslutet togs av Birklands tingsrätt, en domstol med befogenhet att upplösa föreningar. Kan Finland kan Sverige också!

Enligt Yle motiverar domstolen sitt beslut att upplösa och förbjuda föreningarna på följande sätt:

1. NMR förespråkar, belönar och betonar våld, aggressivitet och styrka i sin kamp för ett nationalsocialistiskt Norden.

2. NMR sprider hatretorik och predikar att våld är acceptabelt om en är i offerposition, vilket NMR utger sig för att vara.

3. Med det allmännas bästa och samhällsbehovet i fokus.

En forskare för civilrättsfrågor vid Helsingfors universitet, Heikki Halila, menar att även de internationella konventioner om mänskliga rättigheter, som Finland skrivit under, ger domstolen möjlighet att förbjuda organisationer. Finland har en föreningsfrihet, men denna förhindra endast att föreningar läggs ner ogrundat, det ger inte rasistiska föreningar existensberättigande.

VI ÄR GLADA ATT Finland tar tydlig antinazistisk ställning, där mänskliga rättigheter och internationella konventioner respekteras. Sve-

”Det är viktigt att poängtera att yttrandefriheten inte är absolut, utan den får inskränkas, om inskränkningen är godtagbar i ett demokratiskt samhälle.”

SORAYA POST
EU-parlamentariker för
Feministiskt initiativ

**JOAKIM MÅNSSON
BENGTSSON**
Valberedningens förslag
till riksdagslistan,
Feministiskt initiativ

rige och andra länder med aktiva nazistiska organisationer måste nu ta efter. Sverige är tyvärr idag ett exempel på motsatsen till Finland. Polisen stoppar inte tillståndslösa demonstrationer i offentliga utrymmen, anmälningar om hatbrott läggs på hög – utredningarna tar alldeles för lång tid. Vi får nyheter om bomber och paramilitära övningar utförda av medlemmar av NMR.

Yttrandefriheten har helt missförstått, och vi bemöts ofta i den feministiska rörelsen med argument som ”en får tycka som en vill i Sverige” och ”det är deras rätt att demonstrera så länge de gör det lugnt och sansat”. Yttrandefriheten i Sverige omfattar rätten för människor i Sverige att uttrycka sig i tal, skrift eller bild eller på annat sätt. Myndigheter får alltså inte censurera uttalanden, eller bestraffa medborgare enbart för att de ogillar vissa uttalanden.

Men det är viktigt att poängtera att yttrandefriheten inte är absolut, utan den får inskränkas, om inskränkningen är godtagbar i ett demokratiskt samhälle. Syftet med att kunna begränsa yttrandefriheten innehåller flera olika delar och handlar bland annat om statens skyldighet att verka för likabehandling av alla medborgare via skyddet av minoriteter genom förbudet mot hets.

DE INTERNATIONELLA konventioner om mänskliga rättigheter som Sverige skrivit under ska respekteras. Sverige har genom att skriva under FN:s konvention om avskaffande av all form av rasdiskriminering

(ICERD) lovat att förbjuda rasistiska organisationer. Varför har vi inte gjort det än?

Vi, och otroligt många med oss, är oroliga inför årets valrörelse. I vissa kommuner sitter redan nazister från NMR i beslutsfattande positioner (som politiska vildar från Sverigedemokraterna) och NMR kommer ställa upp i kommunalvalen. Tyvärr har de anhängare som röstar på dem. Kan vi med samvetet intakt berätta för våra barn att 2018 var året som vi kunde ha agerat och förhindrat intåg av nazistiska politiker men inte gjorde just det. Att vi inte agerade utan stod och tittade på när nazisterna mobiliserade sig, organiserade sig och fick makt. Vi menar att det vore ett svek mot generationen som levde under förintelsens förödande år, mot alla medmänniskor i samtiden och mot kommande generationer.

VI UPPMANAR DE andra politiska partierna och polismyndigheten att stå upp mot nazismen! Stå upp för mänskliga rättigheter och mänsklig säkerhet.

Polismyndigheten i Sverige kan göra som Polisstyrelsen gjorde i Finland. Riksdagen kan stötta med lagstiftning om det anses vara nödvändigt. Nazistiska organisationer och partier kan inte hanteras som vilka organisationer och politiska partier som helst. Nordiska Motståndsrörelsen vill störta genom nationalsocialistisk revolution, förespråkar våld och utrensningar likt andra terrororganisationer.

Acceptera det inte, agera och följ Finlands exempel!

FRÅN FACEBOOK

Kommentarer till artikeln ”Ojämlighet är det nya naturliga”

FARLIGA FISKAR

■ När ilskan blir stor grumlas tanken... och i grumliga vatten rör sig de farligaste fiskarna... de kan dyka upp såväl från vänster som höger eller bara hugga till underifrån...

/Curt Kjällgren

FOKUSERA PÅ KLASS

■ Huvudsakligt fokus i valrörelsen måste handla om KLASS frågan... så vinner det röd/gröna blocket tillbaka sina väljare. Inte genom att ängsligt gå i moderaternas ledband.

/Elisabeth Ahlfors

MÅSTE KÄMPA

■ Änjo en lysande och skrämmande krönika, tack för den! Det är alltid ett arbete att sköta relationer. I privatlivet; och inte minst i relationer mellan klasser och grupper. För demokrati, jämlikhet och rättvisa måste politiker och vi alla alltid kämpa.

/Irma Ivarsdotter

Kommentarer till inlägget ”Nya bränder på flyktingboenden”

HAR VI RÅD MED RASISTER

■ Har vi råd med rasister? Man borde räkna på vad de kostar oss eller är de redan medräknade i vad moderaterna/SD babblar om ökade kostnader för flyktningsmottagande.

/Mona Lilleöien-Schytzen

TERRORISTBROTT

■ Det är terroristbrott så det vore lämpligt om de utreddes som sådana.

/Elisabeth Vikman

25 247

Så många har nåtts av artikeln ”Ojämlighet är det nya naturliga” på Facebook.

MEST LÄST PÅ ETC.SE

1. ”Specialisterna skämtade öppet om folks sjukdomar” [inrikes]
2. Ojämlighet är det nya naturliga [ledare]
3. ”Hermerson har ingen aning om vem jag är” [inrikes]
4. Ingen hålls ansvarig för Michelles död [inrikes]
5. Är det nu civilisationen kollapsar? [klimat]

BILDER PRESS

Emma-Lina Johansson, valledare för Vänsterpartiet i Malmö.

Anna Herdy, Flamman.

Daniel Bernmar, kommunalråd.

Henrik Malmrot, Ung vänster.

Nu ska Vänsterpartiet klubba sin valplattform:

”VI ÄR SVERIGES ENDA REALISTER”

Sveriges två största partier tävlar om att visa hårdast nypor vad gäller brottslighet och migration. Samtidigt är det dessa frågor som uppmärksammas mest av medierna. Vänsterpartiets svar: full fokus på jämlikhet. Lyfter det partiet som radikalt alternativ? Eller sänker det som verklighetsblinda drömmare?

Sedan tidig höst har landets alla vänsterpartier kunnat diskutera det förslag till valplattform som ska beslutas på helgens kongress i Karlstad. Trots vittnesmål om toppstyrning och undanträngning – mest aktuell: Rossana Dinamarca, som lämnar politiken efter att ha suttit i riksdagen sedan 2002 och i partistyrelsen sedan 2006 – är kommentarerna knappast ängsligt lojala. Bland hundratals motioner finns alltifrån krav på att plattformen ska uppdateras med mer långtgående fördelningsreformer, som att beskatta alla inkomster över 35 000 kronor i månaden med 100 procent (partistyrelsen ogillar), till synpunkter på språkliga detaljer, som att ”man” konsekvent ska bytas ut till mer könsneutrala ”en” (partistyrelsen bifaller).

Det är en valplattform som börjar och slutar med jämlikhet. En ideologisk trampolin för partiets samtliga prioriterade frågor, där Jonas Sjöstedt väljer att

framhålla välfärd, ekonomisk fördelning, bostäder, klimat samt vapenexport till diktaturer.

Frågan är om väljarna kommer att lyssna?

Kommer de ens höra budskapet?

Politisk förskjutning

Vänsterpartiet inleder sin valrörelse i skuggan av en påtaglig politisk förskjutning, där debatten allt mer dragit mot att uppvisa handlingskraft visavi grov brottslighet och diverse problem som anses vara migrationsrelaterade. Socialdemokraterna och Moderaterna har presenterat sina plattformar.

– Vi kan inte ha en valrörelse till där hela svenska folket vill diskutera en sak och vi vill prata om allt annat än den saken, säger Ulf Kristersson (M).

– Det finns i väljarkåren en önskan om att någon ska ta kontrollen över samhällsutvecklingen, säger Socialdemokraternas valgeneral John Zanchi.

Sveriges största partier har satt sin agenda. Den speglas och förstärks av medier, där brottslighet och migration tränger undan andra frågor, just sådana som Vänsterpartiet planerar att bygga sin valrörelse kring.

Väljarna tycks röra sig i liknande riktning. De vill ha besked om hur partierna ska hantera gängskjutningar och segregation.

Vi ser styrkan i välfärdsmodellen. Det är vårt svar till väljarna.

Aron Etzler, partisekreterare.

Räcker det då att upprepa att ingen samhällsförändring är möjlig utan jämlikhet? De västerpartister och politiska kommentatorer som Dagens ETC intervjuar (förutom de som citeras ett 20-tal personer på olika positioner inom partiet) är trots allt hoppfulla, enligt en logik att om en kör sjunger samma sång så måste väl den märkas som bryter ut i ett solo.

Många lutar sig mot exemplet vinster i välfärden, hur Vänsterpartiet lyckades muta in frågan, och att alla stjärnor kom att linjera när både medier och väljare delade analys att den var relevant. Dock

utan att det till sist gav någon avgörande knuff i faktiskt valresultat.

”Rädslans agenda”

Aron Etzler är en av dem som gärna använder det exemplet. Han är partisekreterare sedan 2012, alltså sedan Jonas Sjöstedt blev vald till ordförande och lovade att 10–15 procent vore en rimlig nivå för Vänsterpartiet. Dit är det långt. Men läget är heller inte krisbetonat. Vänsterpartiet står mest och stampar, med ett och annat försiktigt kliv uppåt i opinionen. Aron Etzler ser möjligheter.

– Moderaterna anpassar sig till Sverigedemokraterna. Socialdemokraterna anpassar sig till Moderaterna. Det är så det ser ut nu när samhällsdebatten styrs av en rädslans agenda. Och den röda tråden är att göra skillnad på människor, att skapa ett A- och B-lag.

Aron Etzler ger inte mycket för Socialdemokraternas och Moderaternas argument att deras politiska utspel är sprungna ur den breda allmänhetens behov.

– Så låter det när politiker inte riktigt tror på vad de själva säger. Stefan Löfven vet att det här krockar med vad hans parti står för. Varje gång någon pekar på folkopinionen utan stödande material ska man vara misstänksam.

– Klyftorna ökar, vi har global uppvärmning. Allvarliga samhällsproblem. Men det är enklare att välja ut en grupp

Aron Etzler, partisekreterare.

med svagare ställning. Det är verklighetsfrånvänt att anse att flyktingar är det stora problemet.

Aron Etzlers slutsats är att alla ägnar sig åt symbolpolitik. Nästan alla. Vänsterpartiet är givetvis undantaget.

– Vi ser styrkan i välfärdsmodellen. Det är vårt svar till väljarna. Vänsterpartiet är de enda realisterna.

Mer välfärd när andra vill sänka skatter. Mer fokus på socioekonomiska faktorer när andra vill höja straff och/eller kartlägga etnicitet. Det kommer med en risk, att Vänsterpartiet placerar sig vid sidlinjen, långt ifrån händelsernas centrum. Någon utlovar 1 000 nya poliser, någon annan 5 000 plus skärpta rättsliga insatser mot ungdomsbrottslingar – men Vänsterpartiet vill ha fler fritidsgårdar...

För att förenkla skiljelinjerna.

Detta med fritidsgårdar återkommer vi till senare.

Aron Etzler är inte orolig.

– Kristersson och Löfven slänger siffror på varandra. Det blir dramaturgi i medierna. Men vettiga människor förstår att det krävs sociala insatser, att vi måste förebygga och ta debatt om att våld inte är acceptabelt. Målet är att minimera organiserad brottslighet.

”Vi är jättemånga”

Henrik Malmrot är förbundsordförande för Ung vänster.

De flesta är mottagliga för att det inte handlar om hudfärg utan om klass.

Henrik Malmrot, ordförande Ung vänster.

– För oss måste det handla om kamp mot klassamhället.

Inte en oväntad replik från en debattör som strax efter Ingvar Kamprads frånfälle gick ut på Facebook med ett krav att entreprenörens arv skulle tilldelas Ikeas alla anställda. Men han tar fasta på rapporten från tankesmedjan Katalys i vilken det konstateras att åtta av tio svenskar tycker att klass definierar Sverige.

– Då måste vi prata om orsaker till problem, inte bara om symptom.

Henrik Malmrot tror på organisering. Den rörelse – Momentum – som uppstått

kring Jeremy Corbyn i Storbritannien har inte gått honom förbi. Han vill inte vara beroende av mediernas agenda. Istället vill han nå människor. Via sociala medier, via fysiska möten.

– Om vi förklarar varför någon hamnar i kriminalitet, och presenterar forskning från kriminologer och sociologer, kommer de flesta att vara mottagliga för att det inte handlar om hudfärg utan om klass.

Inkomstklyftorna är historiskt djupa, till och med liberaler har börjat bry sig om klimatet, bankerna gör sanslösa vinster, Sverige självrannsakar sin jämställdhet i spåren av #metoo, ett främlingsfientligt perspektiv ockuperar debatten, välfärsbolagen har fortsatt goda affärer. Med mera.

Så varför har Vänsterpartiet så förtvivlat svårt att repriserat resultaten från Gudrun Schymans tid som partiledare?

– Det är väl alltid guldläge för vänsterpolitik, säger Henrik Malmrot. Nöten att knäcka är just hur vi ska organisera oss. Vänsterrörelsens sprängkraft är att vi är jättemånga.

Lider av lillebrorskomplex

Flamman var en gång partitidningen. Det var från den Aron Etzler handplockades. Nu är det Anna Herdy som är chefredaktör. Flamman definierar sig som ”oberoende socialistisk” och hyr inte längre in sig i Vänsterpartiets lokaler. Så när glappet ►

Valplattformen i 20 punkter

- 1** Höjd skatt för Sveriges rikaste, till exempel ”miljonärsskatt”, en form av förmögenhetsbeskattning.
- 2** Ränkteavdraget och rot-avdraget ska ses över.
- 3** Pensionärer, sjuka och arbetslösa ska ha samma skattesats som de som arbetar.
- 4** Riv upp pensionssystemet som ska ersättas av en mer rättvis modell.
- 5** Åtgärda bristerna i den offentliga välfärden. Öka statsbidrag till kommuner och landsting, förbättra arbetsvillkoren, öka personalinflytande. Och: ”Vår utgångspunkt är väldigt enkel: välfärden är till för oss invånare - inte för att ge vinst åt ägare.”
- 6** Jämlig skola, lika för alla. Huvudprincipen är att du går i den skola som ligger närmast hemmet.
- 7** Revidera nivån på studiemedel, där andelen bidrag ska öka för att minska studentens skuldbörda.
- 8** Sträva efter nollutsläpp till 2040, bland annat genom flygskatt och återförstatligt järnvägsunderhåll.
- 9** Återupprätta en ”human asylpolitik”, samtidigt som Sverige ska motverka orsakerna till att människor tvingas på flykt.
- 10** Satsa på integration, som att studier i svenska inleds direkt efter att en asylsökande registrerats hos Migrationsverket.
- 11** Påbörja övergången till sex timmars arbetsdag med en arbetsplats inom varje kommun och landsting/region.
- 12** Öka tryggheten på arbetsmarknaden - anställningsformen allmän visstid ska avskaffas och så kallad hyvling förbjudas.
- 13** Skapa ett mer jämställt Sverige med rätt till heltid och fler män som är föräldralediga.
- 14** Stoppa rekryteringen till organiserad brottslighet genom att ”ge möjlighet att leva ett annat liv” i ett mer rättvist samhälle, där det offentliga inte överger förorter.
- 15** Ett statligt byggbolag ska pressa priserna för att åstadkomma hyresrätter som inte blir för dyra.
- 16** Finanssektorns makt ska begränsas, bland annat genom en bankdelningslag och höjd skatt för denna sektor.
- 17** AP-fonderna ska användas till samhällsnyttiga investeringar, som grön omställning.
- 18** Politikens arvoden ska sänkas.
- 19** Säg upp världslandsavtalet med Nato och sluta exportera vapen till diktaturer.
- 20** Fler bibliotek - varje skola ska ha tillgång till ett som är bemannat med en bibliotekarie.

Källa: ”Ett Sverige för alla – inte bara för de rikaste”, partistyrelsens förslag till valplattform 2018.

► mellan Sjöstedts målsättning och faktiska valresultat kommer på tal blir svaret inte direkt överlättande:

– Om partiets strategi går ut på att vara retsam lillebror till det större arbetarpartiet, så kommer det alltid vara svårt att vara något annat än just lillebror, säger Anna Herdy.

Sjöstedt berättar gärna om att budget-samarbetet med Socialdemokraterna har resulterat i att Vänsterpartiet fått igenom ett 80-tal reformer. Men det är inte nog för att få Vänsterpartiet att växa, tror Anna Herdy. Socialdemokratiska väljare måste våga ta steget över.

– Det handlar om självförtroende, om vilken roll man vill ta.

En valrörelse som kantrar mot brottslighet och migration kommer inte per definition att göra det omöjligt för Vänsterpartiet.

– Klasskonflikten finns i varje enskild fråga där Socialdemokraterna och Moderaterna nu väljer hårdare tag och repression. Men något som försvarar är att partiet inte alltid är så snabbfotat. Det handlar om att snabbt elda på under rätt frågor, säger Anna Herdy.

– Socialdemokraterna kör klassisk triangulering för att bli av med Moderaterna, men den strategin innebär alltid att du går till höger. Det är sorgligt. Race to the bottom är bara förnamnet. Mandatet för förändring om högern vinner valet är att de kan göra vad som helst. Vänsterpartiet har allt att vinna på att tala om trygghet som välfärdsfråga. Sedan har man ju konkret politik på området. Satsning på lokala poliser, brottsbekämpning som socialt hållbart, långsiktigt projekt.

Anna Herdy säger att Vänsterpartiet måste skaka av sig sitt lillebrorskomplex. Sedan skulle det inte skada med populism.

– Vettig populism, knuten till systemförändrande förslag om att förbjuda vinster i välfärden, gratis tandvård och införa sex timmars arbetsdag. Vänsterpartiet måste visa att de vill något mer, något annat.

Kräver arbetstidsförkortning

Ta detta med sex timmars arbetsdag. Finns med i valplattformen, men när partistyrelsen vill ”börja övergången till sex timmars arbetsdag” vill Vänsterpartiet i Göteborg (som 2014 fick 9,4 procent) ”använda vinsterna till att införa sex timmars arbetsdag nu”. Sex timmars arbetsdag borde vara huvudfråga i valrörelsen, enligt motionen.

Daniel Bernmar är kommunalråd. Han utvecklar:

– Vi i Göteborg vill fortsätta ett progressivt arbete för arbetstidsförkortning. Vi kan inte fortsätta ha ett ohållbart arbetsliv. Det här drabbar speciellt välfärdens kvinnor. Sedan sitter politikerna i Stockholm och vill höja pensionsåldern. Nej, här behöver Vänsterpartiet ge raka besked.

Han ser fram emot en valrörelse som utgår från välfärdens villkor.

– När jag är ute med hemtjänstlag i Göteborg är det enorm frustration jag möter. Inte på grund av lag och ordning, utan för att de vill att någon ska tala om deras situation. Det är likadant på skolor. De vill inte diskutera ordning och redan, utan att de saknar lärare. Välfärd och jämlikhet. Det är vad människors vardag handlar om.

Bästa valresultat under Schyman

5,7 ... procent, det är Jonas

Sjöstedts hittills starkaste valresultat. Han tillträdde 2012.

5,9 ... procent, det lyckades Lars Ohly

(2004-2012) leda partiet till i valet 2006,

12 ... procent, det är rekordnoteringen. 1998 blev Vänsterpartiet under Gudrun Schymans (1993-2003)

ledning landets tredje största parti - och blev ett mer krävande stödparti till Socialdemokraterna.

5,8 ... procent, det var vad Vänsterpartiet - som 1990

bytte namn från Vänsterpartiet Kommunisterna - uppnådde under Lars Werners nästan 20 år som partiordförande, 1975-1993.

Hur nöjd är han med valplattformen?

– Den pekar ut en samhällsutveckling som inte är ekologiskt eller socialt hållbar. Sedan måste den kokas ner till tydliga budskap. Det är vi i Vänsterpartiet dåliga på.

Följer inte S-svängningen

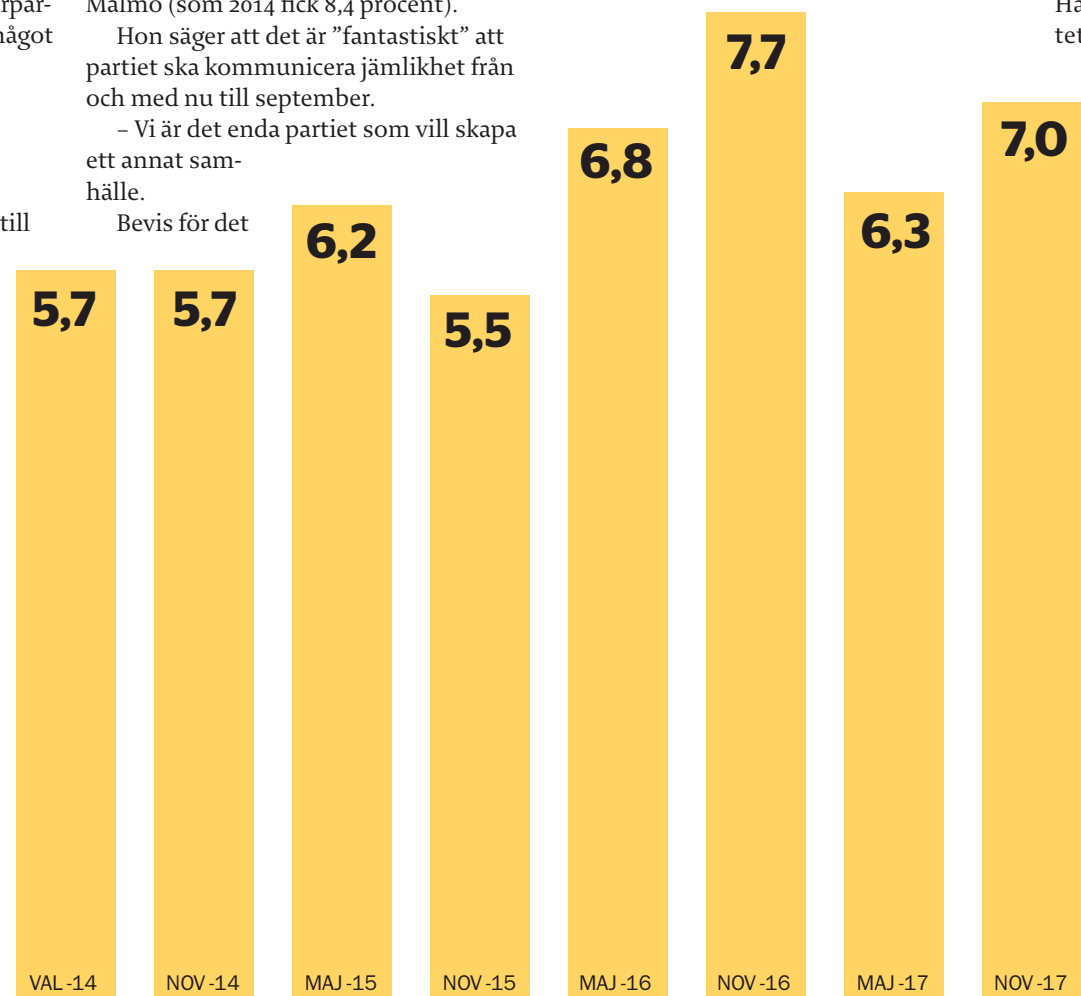
Nu återkommer vi till detta med fritidsgårdar.

– Politik är att vilja, säger Emma-Lina Johansson, valledare för Vänsterpartiet i Malmö (som 2014 fick 8,4 procent).

Hon säger att det är ”fantastiskt” att partiet ska kommunicera jämlikhet från och med nu till september.

– Vi är det enda partiet som vill skapa ett annat samhälle.

Bevis för det

Vänsterpartiet ligger stadigt - under målet på 10 procent

Källa: SCB partisympatiundersökning

är, enligt Emma-Lina Johansson, att Vänsterpartiet vägrade acceptera nedskärningar som föreslagits av Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Det rödgröna samarbetet sprack. Dessutom kommer väljarna att notera hur man inte följer efter Socialdemokraterna och Moderaterna när de jagar varandra med snabba lösningar för att komma till rätta med sortens våldsbrottslighet som drabbat Malmö mycket hårt.

– Vi är de enda som inte går på samma linje. Jag är stolt över att vi står fast i ideologi och inte vänder kappan efter vinden.

Valplattformen betonar jämlikhet som ett slags universalmedel också mot kriminalitet. Frågan är hur det tas emot i ett Malmö som bävar för nästa skjutning och sprängning.

– Vi behöver åtgärda det som gör att människor inte ser en framtid. Det kan handla om arbetslöshet, om att man saknar egen bostad. Där hjälper inte hårdare straff.

Så hur ska Vänsterpartiet agera när andra partier bjuder över varandra i antal poliser? Den frågan kommer Emma-Lina Johansson att få denna valrörelse. Varje gång någon blir skjuten. Varje gång någon är rädd att hämta sitt barn på förskolan för att gatulangare håller till där.

– Polisen ska omfördela sina resurser. Till exempel inte utföra gränskontroller vid Hyllie. Det handlar mer om att satsa förebyggande, att arbeta med relationer, inte bara med repressiv kraft. Så skapas trygghet.

Och:
– Vi behöver fritidsgårdar där vuxna finns till hands.

”Det är inte flummigt”

Många kommer sannolikt att tycka att budskapet är hopplöst verklighetsfrånvänt, även bland grupper som Vänster-

Det handlar om att snabbt elda på under rätt frågor. Men partiet är inte alltid så snabbfotat.

Anna Herdy, chefredaktör Flamman

partiet hoppas locka nya väljare från. (Ja, även bland Vänsterpartiets egna företrädare. Amineh Kakabaveh bojkottar kongressen. Hon kritiserar partiledningen för att valplattformen saknar politik mot hedersförtryck och för integration.)

Daniel Bernmar förstår invändningen. Men:

– Det här kan låta flummigt. Men ta ett exempel. Slänger du ut alla ensamkommande på gatan och sedan tvingas anställa ordningsvakter som ska hålla rätt på dem, då är något grundläggande fel. Här i Göteborg finns 300 000 människor som dagligen möter välfärden. De delar en grundsyn att vi har bekymmer. Då ska vi diskutera vad vi måste göra. Visst, vi kommer att anklagas för att vara naiva. Och det är klart att vi ska satsa på polisen. Men det räcker inte. Talar du med poliser i Göteborg säger de att prio ett är att åtgärda den ojämlikhet som göder brottslighet. Då känns det plötsligt inte flummigt längre.

Kommunalrådet poängterar att den som tvivlar på Vänsterpartiets realism bör studera Göteborg och Stockholm. Här sitter man med i styrande majoriteter.

– Vi visar att vi kan driva vänsterpolitik ansvarsfullt och med fungerande ekonomi.

”Vi måste stå stadigt”

Det finns inget alternativ, säger Aron Etzler. Jämlikhet är svaret. Att byta riktning skulle skada Vänsterpartiet.

– Det är en nödvändighet att vi inte accepterar denna anpassning. Socialdemokraterna tänker gå till val på Moderaternas villkor. Då måste det vara tydligt att vi står stadigt i arbetarrörelsens värderingar. Det viktiga för oss är vilket samhälle vi ska ha och hur det ska fungera för alla. Vi vill bara prata om en sak: jämlikhet. Jag tror att det kommer att bli ett dominerande tema i valrörelsen. Kolla vad folk tycker om stora inkomstskillnader...

Aron Etzler avslutar:

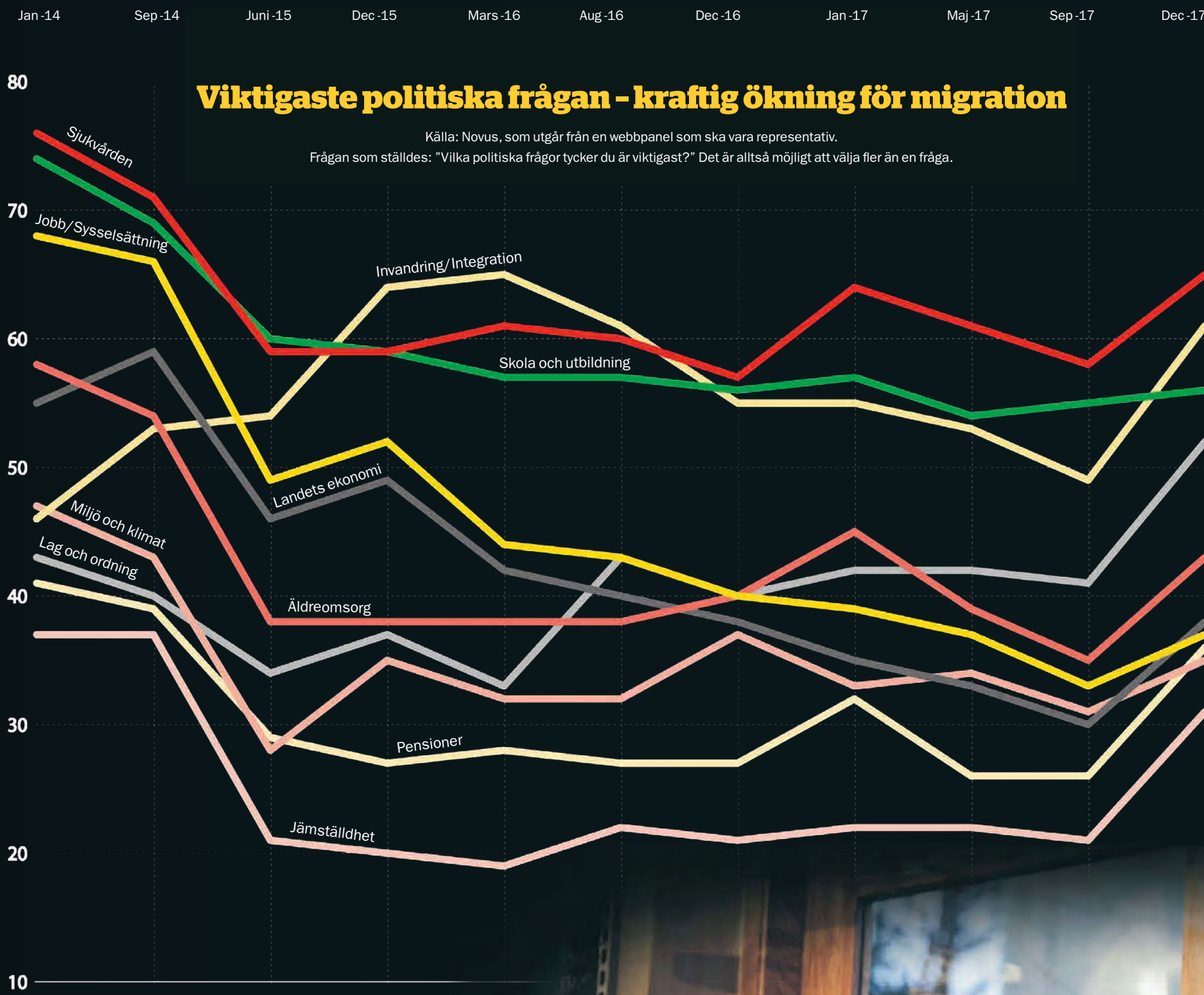
– Det finns i Europa inte bara en högerextrem våg, utan även framrytningar av vänsteralternativ. Den verkliga förloraren är mitten som har stått för idéer som nu är uttömda.

Idag samlas han och 600 andra vänsterpartister i Karlstad.

Sedan börjar valrörelsen.

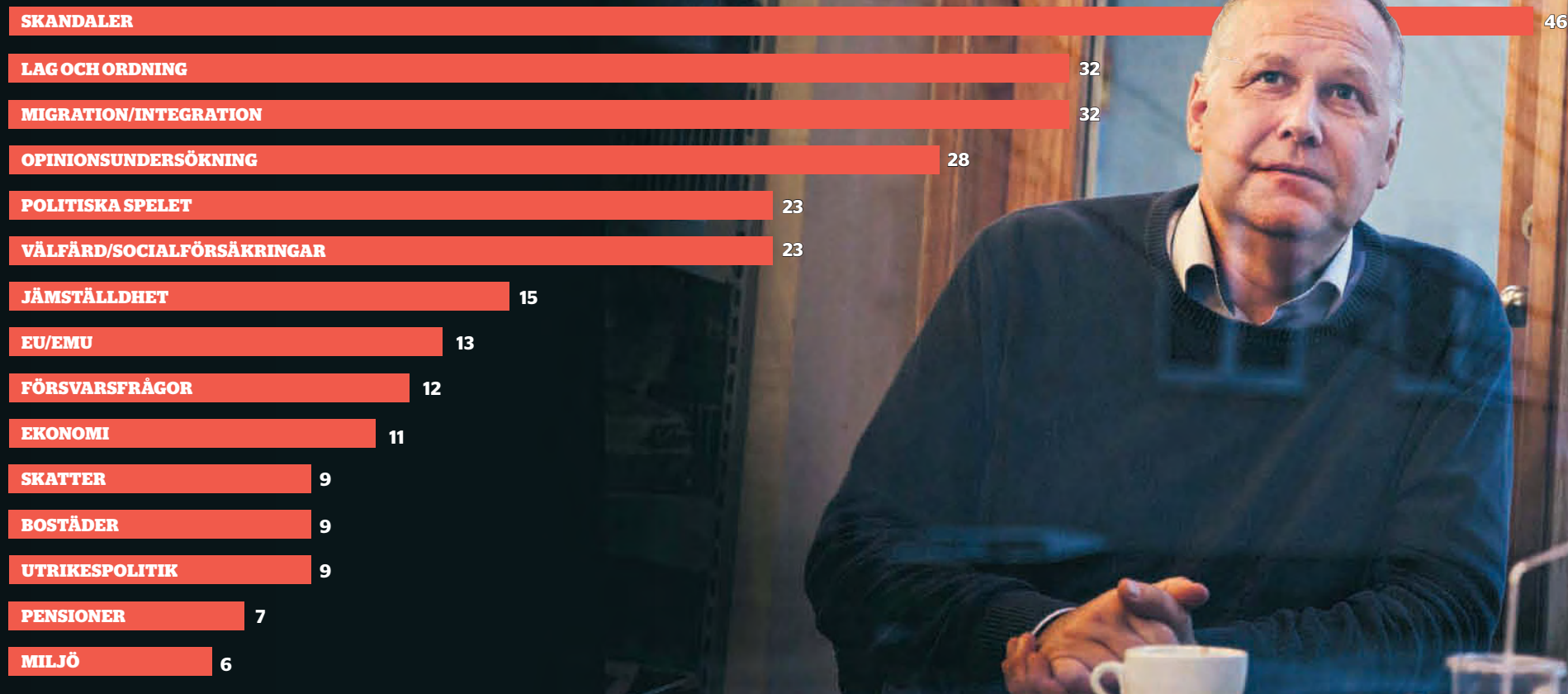
ANDREAS GUSTAVSSON
andreas.gustavsson@etc.se

Frågorna som dominerar i media - antal publiceringar per sakfråga

Källa: Ekot och Sifo, november–december 2017, gäller tidningar, radio och tv (Sifo går igenom innehåll i toppnyheterna från åtta riksmidier)

DU BEHÖVER INTE VARA MODIG. BARA MÄNSKLIG.

Det finns mycket som du tar för givet. Du kan kritisera och göra narr av politiker, blogga om din jobbiga chef, protestera mot klimatpolitik och stå upp för det du tror på. Du röstar på vem du vill – både i riksdagsval och melodifestival.

Men tänk om du inte fick göra det. Tänk om du blev trakasserad och förföljd av statsmakten för att du tycker miljön är hotad eller att skatten är skev. Eller för att du älskar någon av samma kön.

Det vi tar för givet drömmer många om. Men det finns också modiga människor som vågar stå upp för sina och andras rättigheter. Som trots risk för sin egen och sin familjs säkerhet tar till gator, domstolar och torg – för förändring och mot förtryck.

Civil Rights Defenders är på plats och stöttar dessa människorättsförsvarare. Tillsammans med tusentals modiga människor världen över arbetar vi för att människors fri- och rättigheter ska gälla alla.

**Ditt stöd behövs idag. Du behöver inte vara modig, bara mänsklig.
Swisha din gåva till 900 12 98 och skriv ETC som meddelande.**

BILD ERIK JOHANSEN/NTB SCANPIX/TT

JONAS SJÖSTEDT VILL NOBBA FLYGET I VALRÖRELSEN

■ Efter att Gudrun Schyman (FI) lovat att inte flyga under valrörelsen säger nu Vänsterpartiets Jonas Sjöstedt att han också har som mål att stanna på marken.

– Jag hoppas slippa flyga under valrörelsen, det är mitt mål. Men jag vågar inte lova det till 100 procent, det kan hända att jag måste flyga någon gång. Vi har ju väljare i Norrlands inland också, säger Jonas Sjöstedt i en intervju med Aftonbladet.

Både Annie Lööf (C) och Sara Skyttedal (KD) har den senaste tiden sagt att vi, tvärsamt vad klimatforskarna menar, kan flyga mer.

200

... tusen. Så mycket kostar det att flyga försvarets nya Helikopter 14. Varje timme. Nu överväger man att inte använda dem för att det blir för dyrt, rapporterar Ekot.

BILD SPAGEX VIA AP

INGEN RAKETEFFEKT I TESLAS SENASTE RAPPORT

■ Dagen efter att biltillverkaren Tesla skickat upp en bil i rymden presenterade bolaget en miljardförlust för det senaste kvartalet. Analytiker hade förutspått katastrofsiffror, men genom att presentera en något mindre förlust slog rapporten ändå förväntningarna. Tesla gick "bara" med 5,4 miljarder kronor i förlust, vilket är den största förlusten för bolaget någonsin på ett kvartal, enligt DI.

Naomi Klein.

Samtidigt fick rymdprojektet SpaceX kritik för att vara ett pr-jippo.

– Det här är en bilreklam i rymden. Allihopa, snälla sluta delta i den, skrev författaren Naomi Klein på Twitter.

BILD ADAM HISE/TT

Hamnkonflikten i Göteborg har pågått i snart två år och nu strider Transport och Hamnarbetarförbundet om vem som ska få teckna kollektivavtal i de svenska hamnarna.

Den fackliga striden om hamnerna fortsätter

Hamnarbetarförbundet: "Transport har fel - vi är det största facket"

Den fackliga hamnstriden som kan komma att rubba strejkrätten fortsätter. Nu hävdar både Transport och Hamnarbetarförbundet att de är störst. En fråga som är avgörande för vem som får teckna kollektivavtalet i de svenska hamnarna.

Nu råder det öppen strid om vilket fackförbund som är störst i de svenska hamnarna. Sedan konflikten i Göteborgs hamn seglade upp har Hamnarbetarförbundet hävdat att de har 85 procent av medlemmarna på den berörda arbetsplatsen, APM Terminals. Och i en debattartikel i ETC Göteborg förra veckan går förbundet ett steg längre och skriver att de bedömer att de är störst i landet som helhet. Enligt Hamnarbetarförbundet är de majoritetsorganisation längs Norrlandskusten, i Stockholm, Mönsterås, Karlshamn, Malmö, Helsingborg, Halmstad och Göteborg.

Totalt har förbundet 1 352 yrkesaktiva medlemmar på 19 orter i Sverige.

Men Transportarbetarförbundet, som i dag är det fackförbund som tecknar kollektivavtal för de svenska

hamnarna, håller inte med. Förbundet genomförde nyligen en kartläggning av hur stor andel av de anställda i hamnarna som är transportmedlemmar. Enligt kartläggningen är Transport störst på 58 av de 73 arbetsplatserna i genomgången och organiserar minst 55 procent av landets hamnarbetare. Förbundet har drygt 1 600 yrkesverksamma medlemmar över hela landet.

Peter Winstén.

Transport avtalssekreterare Peter Winstén hoppas att redovisningen ska få slut på diskussionen om vem som är störst.

– Vi har tröttnat på Hamnarbetarförbundets retorik, säger han.

Kan inskränka strejkrätten

Saken krånglas dock till av att de båda förbunden har olika sätt att räkna. Man har bland annat olika syn på vilka yrkesgrupper som ska räknas som hamnarbetare och inte. Hamnarbetarförbundet är också kritiskt till att Transport redovisar sina medlemmar i procentandelar.

– Jag har svårt att se om de har något underlag eller om de gissat lite frikostigt, säger Erik

Konflikten i siffror

● Enligt Arbetsgivarorganisationen Sveriges Hamnar är totalt 3 800 personer anställda i landets hamnar. I siffran ingår dock både hamnarbetare som lyder under Hamn- och stuveriavtalet och tjänstemän som går under andra avtal. Organisationen har ingen uppgift om hur många medarbetare som jobbar under hamn- och stuveriavtalet.

Helgeson, ledamot i Hamnarbetarförbundets styrelse.

Hamnkonflikten i Göteborg har pågått i snart två år. Den är i grunden om en konflikt mellan Hamnarbetarförbundet och arbetsgivaren APMT om ett antal fackliga frågor. Men sedan i somras rör den mycket mer än så. Efter en upptrappning med såväl strejker som lockouter blev konflikten en riksangelägenhet som ledde till att regeringen tillsatte en utredning som kan inskränka strejkrätten.

Ett förslag väntas komma i maj i år. I dag kan Hamnarbetarförbundet strejka eftersom

organisationen inte har något kollektivavtal med arbetsgivaren. Den möjligheten vill regeringen nu täppa till.

"Syna oss då"

Hamnarbetarförbundet anser att det bästa vore ett gemensamt avtal med samma rättigheter och skyldigheter för båda förbunden. Hamnarbetarförbundet beskylls ofta för att egentligen inte vara intresserat av något kollektivavtal – för att fördelarna med att stå utanför fredsplikten väger över. Men det stämmer inte, säger Erik Helgeson.

– Syna oss då om ni tror att vi bluffar.

Men utspelet nobbas av Transport. Enligt Peter Winstén vore det praktiskt svårt med ett gemensamt kollektivavtal eftersom avtalet med arbetsgivaren är utformat på ett sådant sätt att det omförhandlas löpande och inte bara när avtalsperioden är slut.

– Det skulle bli enormt kostiga förhandlingar, säger han.

Så hur ser er lösning ut?

– Jag ser helst att de kommer över som medlemmar till oss. Ska vi vara med och påverka så måste vi göra det gemensamt.

Erik Helgeson.

Migranter från flera afrikanska länder demonstrerade i onsdags utanför den rwandiska ambassaden i staden Herzeliya mot Israels planer på att deportera dem.

35 000 asylsökande ska

Kallas för infiltratörer i medierna • Gideon Levy: Kan de

Israels regering vill utvisa tiotusentals asylsökande, främst från Eritrea och Sudan. Asylsökarna kallas "infiltratörer" i medierna – och trots växande motstånd verkar regeringen få sin vilja igenom. Om de lyckas finns anledning att oroa sig för framtiden, speciellt för palestinierna i landet, säger Gideon Levy, journalist och ledarskribent för tidningen Haaretz.

35 000 människor. Minst så många ska utvisas från Israel om regeringen får sin vilja igenom. Det handlar om personer som kommit till Israel, i stor utsträckning från Eritrea och Sudan, som nu kallas "infiltratörer" av president Benjamin Netanyahu.

– Det är inte bara Netanyahu som kallar dem det, utan även de allra flesta israeliska medier. De följer majoritetens strömningar, använder termer som "infiltratörer" när de väl skriver om detta, vilket är sällan. För

medierna handlar det inte heller om ideologi, utan det är rent kommersiellt, säger Gideon Levy.

I januari meddelade den israeliska regeringen att afrikanska migranter som inte har beviljats asyl ska få till slutet på mars på sig att lämna landet – annars hamnar de i fängelse. I helgen kom de första utvisningsbesluten. Förfarandet har fått bred internationell kritik och oron är stark, bland annat från FN, att många av de som tvingas ut

från Israel ska försöka ta sig till Europa genom den farliga ruten över Medelhavet.

Gideon Levy varnar för vad som kan tänkas hända om motståndet mot utvisningarna inte växer sig tillräckligt starkt. I en ledartext som publicerades i förra veckan frågade han sig vad som kommer att stå i vägen om Israels regering så småningom bestämmer sig för att utvisa palestinier från det de ser som israeliskt territorium.

– Jag tror inte att det finns en direkt koppling, men om de ser att de kan göra det här så kan de gå mycket längre. Om det inte finns något motstånd, varför inte prova större planer? Det här blir ett test för motståndsrörelsen.

De som inte kan återvända till

Om det inte finns något motstånd, varför inte prova större planer? Det här blir ett test för motståndsrörelsen.

Gideon Levy.

sina hemländer ska tas emot av Rwanda eller Uganda, som båda har skrivit på avtal som innebär att de tar emot människor som Israel skickar bort mot en summa pengar per person. Men i Rwanda har de som tidigare flyttat från Israel svårt att få jobb och stöd. Enligt flera vittnesmål till tidningen Haaretz har många dessutom fått sina pass beslagtagna och sitter därför fast i landet.

"Tvingas ut"

– Många är rädda att åka till Rwanda och Uganda, och regeringarna där har sagt att de inte tänker ta emot de som tvingas dit. Samtidigt finns det begränsat med plats i Israels fängelser – så småningom kommer folk

BILD ARIEL SCHALIT/AP/TT

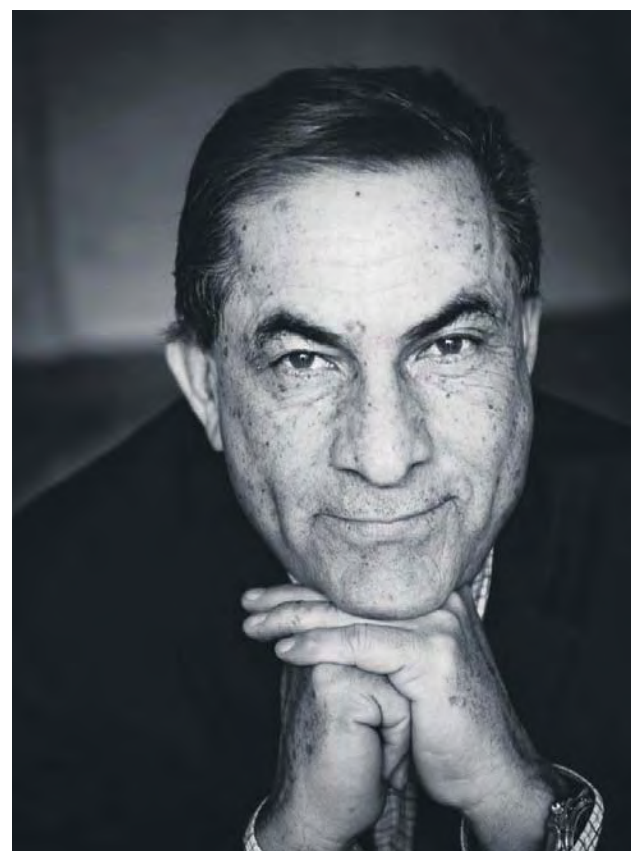
BILD ODED BALLY/AP/TT

Migranter vid interneringslägret Holot detention center i Negevöknen i södra Israel.

Motstånd måste omvandlas till handling. Det är den riktiga utmaningen. Om fler vägrar delta i det här, om folk skäms för att utföra utvisningar, om folk samlas kring frågan.

Gideon Levy.

Gideon Levy.

BILD YOYVNE ÅSELL/SVD/TT

utvisas från Israel

göra detta kan de gå mycket längre

att tvingas ut, säger Gideon Levy.

Varför görs det här nu och med just den här gruppen?

– Det har inte börjat nu. Flera tusen afrikanska migranter har redan utvisats, det här är bara nästa steg. I princip all israelisk politik är inrikespolitik – och det här är populärt. Det är väldigt populärt att vara helt vit i Israel, och det finns inget bättre bevis på de rasistiska åsikter som finns i landet än det här. Vi har tagit emot en miljon ryssar – en tredjedel av dem icke-judar – och många andra utländska arbetare utsätts inte för samma sorts kampanj som de från Eritrea och Sudan.

Vad har de som ska utvisas för laglig status i Israel?

– Var de befinner sig i asylprocessen spelar ingen roll. Det är

Vill utvisa tiotusentals

● Den israeliska regeringen räknar med att utvisa mellan 35 000 och 40 000 personer. Efter påtryckningar och demonstrationer har de meddelat att bara män ska utvisas.

● Senast i slutet av mars ska de första ha lämnat landet, annars ska de fängslas.

● Enligt programmet "Assisted voluntary return" får asylsökande som lämnar Israel hjälp att köpa en flygbiljett, skaffa resedokument, samt 3500 dollar, motsvarande 27 800 kronor.

inte ens någon som har tittat på deras ansökningar eller överklaganden. I Israel accepteras till exempel bara en mycket liten andel – någon procent – av de eritreaner som söker asyl, mycket färre än i Europa. Och en överklagan leder ofta till otroligt lång väntan, om den inte ignoreras helt.

"Motståndet växer"

Det finns ett brett stöd för regeringens plan att utvisa de afrikanska migranterna, speciellt bland de som stödjer regeringen i andra frågor, säger Gideon Levy.

– Men även motståndet är ovanligt starkt. För ovanlighetens skull handlar det inte bara om namnsamlingar – folk erbjuder sig att gömma människor som vill stanna, piloter går ut och sä-

Det är väldigt populärt att vara helt vit i Israel, och det finns inget bättre bevis på de rasistiska åsikter som finns i landet än det här.

Gideon Levy.

ger att de vägrar flyga ett plan som verkställer en tvångsutvisning. Motståndet växer, men än är det inte stort nog. Det är också lättare att protestera mot utvisningarna än det är att protestera mot okkupationen av palestinska områden – man betalar inte samma pris.

Vad krävs för att det här ska stoppas?

– Motstånd måste omvandlas till handling. Det är den riktiga utmaningen. Om fler vägrar delta i det här, om folk skäms för att utföra utvisningar, om folk samlas kring frågan. Då kan det stoppas. Namnsamlingar är inte tillräckliga.

ANDREA WESSLÉN
andrea.wesslen@etc.se

Ohälsosamt smoggift

■ Bangkok, här symboliserat av högbanan som passerar Lumpini Park, lider av ovanligt höga luftföroreningshalter för tillfället. Under torsdagen var de åtta gånger högre än WHO:s rekommenderade gräns. Myndigheterna har nu uppmanat folk att bära ansiktsmasker för att minska skadeverkningarna – och barn uppmanas stanna inomhus.

BILD AP

SEMINARIER ETC SOLPARK VÅREN 2018

Köp din biljetten
redan idag
direkt på
varuhuset.etc.se

16.2 VINTERODLA I VARMBÄNK Vill du lära dig att anlägga en varmbänk så att du kan odla i varm jord även under vinterhalvåret – och det på ett miljövänligt sätt.
Tid: 10.15. Pris: 500 kr.

22.2 TOALETT UTAN VATTEN. Hur kan vi undvika att spola ner dricksvatten i WC:n. På kullen använder vi compostera, en toalett som är vatten och avloppsfri. Vi går igenom hur det fungerar.
Tid: 12.00 – 15.00 Pris: 500 kr (mat ingår).

25.2 KULLENDAG. Våra populära vandringar kring all teknik och omställning vi kan visa upp. Ca 3 timmar.
Tid: 12.00. Pris: 200 kr.

1.3 ALLT OM DINA SOLCELLER. Så fungerar solceller. Så räknar du ut ekonomin. Så monterar du solceller. Lars Holmquist och Bengt Nordin lär ut det vi lärt oss.
Tid: 10.00 – 15.00 Pris: 950 kr (mat ingår)

8.3 BYGG ETT SOLCELLSVÄXTHUS. Sten Åke Nordin visar hur du gör både el och samtidigt ett växthus.
Tid: 12.00 – 15.00 Pris: 500 kr (mat ingår)

15.3 SÅ BYGGER VI VÅR SOLSKOLA. Genomgång av material och hur vi snickrar och isolerar. Hur vi energisparar.
Tid: 12.00. Pris: 500 kr (mat ingår).

15.3 ALLT OM DINA SOLCELLER. Så fungerar solceller. Så räknar du ut ekonomin. Så monterar du solceller. Lars Holmquist och Bengt Nordin lär ut det vi lärt oss.
Tid: 10.00 – 15.00 Pris: 950 kr (mat ingår).

22.3 BYGG DITT EKOHUS. Med Varis Bokalders.
Tid: 10.00 – 15.00 Pris: 1000 kr (mat ingår).

25.3 KULLENDAG. Våra populära vandringar kring all teknik och omställning vi kan visa upp. Ca 3 timmar.
Tid: 12.00 Pris: 200 kr.

6.4 NU VÄXER DET. Gör växtstöd med hassel! Lisbeth Öhman visar smarta naturliga knep.
Tid: 9.00 – 16.00 Pris: 600 kr.

12.4 ODLA MED BIKOL. Biokol kan med stor fördel användas i odling (och mycket annat). Representanter från biokolsverige kommer och har seminarie.
Tid: 10.00 – 15.00 Pris: 500 kr (mat ingår).

19.4 OFF GRID. Vi lär oss hur man sätter upp en solcellsanläggning utanför elnätet.
Tid: 12.00 – 15.00 Pris: 300 kr.

29.4 KULLENDAG. Våra populära vandringar kring all teknik och omställning vi kan visa upp. Ca 3 timmar.
Tid: 12.00 Pris: 200 kr.

4.5 FÅRSKÖTSEL FÖR NYBÖRJARE. Kurs med fårfarmaren Anne Kroon om att ha får småskaligt. Bra för dig som vill ha hjälp med gräs och sly!
Tid: 13.00 – 16.00 Pris: 250 kr.

9.5 ODLA MED BIKOL. Biokol kan med stor fördel användas i odling (och mycket annat). Representanter från biokolsverige kommer och har seminarie.
Tid: 12.00 – 15.00 Pris: 500 kr (mat ingår).

18.5 ODLA UTAN JORD. Om näringslösning och odling i städer.
Tid: 14.00 Pris: 500 kr (mat ingår).

24.5 ALLT OM DINA SOLCELLER. Så fungerar solceller. Så räknar du ut ekonomin. Så monterar du solceller. Lars Holmquist och Bengt Nordin lär ut det vi lärt oss.
Tid: 10.00 – 15.00 Pris: 950 kr (mat ingår).

31.5 SOLFÅNGARE SOM GER SOLEL. Värme eller solceller. Vad passar till vad.
Tid: 12.00 Pris: 500 kr (mat ingår).

9.6 STORA SOLFESTEN. Vår stora solfest där vi visar upp allt vi kan erbjuda. Rundvandringar i parken där vi visar nya projekt, mat, underhållning, seminarier och musik.
Tid: 13.00. Pris: 200 kr.

14.6 OFF GRID KURS. Vi lär oss hur man sätter upp en solcellsanläggning utanför elnätet.
Tid: 12.00 – 15.00 Pris: 300 kr.

**BOKA BILJETT PÅ
VARUHUSET.ETC.SE**

Vägbeskrivning från Centralstationen i Katrineholm till Energikullen 1.

**ETC
SOLPARK**

”Det går sakta framåt”

Politikern Josefina Skerk vill att det ska bli lättare att vara same

Josefina Skerk är politiker i Sametinget, för Jakt- och fiskesamerna. Åtminstone 15 av hennes släktingar fick sina mått dokumenterade i de rasbiologiska studierna under 1920-talet. En vetenskap som hon omvandlar till politisk energi.

En tummad kopia av luntan ”Lists of measured lapps”, ligger på köksbordet i släktgården. Namnen på Josefina Skerks släktingar finns med i den.

– Aldrig att någon i släkten sa ett ord om det! Man fattar ju att det blev den yttersta skammen. Först hade staten tagit mark och rättigheter, och nu blev man också fråntagen sin värdighet som människa, säger Josefina Skerk, medan hennes mamma Louise sätter på ännu en panna kaffe och värmer mjukbrödet gahkku i mikron.

Lapp = nomad

Här i Bergnäs har minst tio generationer Skerk bott. Man levde på jakt, fiske och jordbruk, omgivna av frodiga ängar och myrar. Det var en fin bit mark, skattad och nogsam brukad, tills svenska staten fick för sig att införa nya lagar som bland annat innebar att samer som inte var renskötare förlorade rätten att jaga och fiska i sina områden. Lapp skulle vara lapp – och med detta menades nomader som bedrev renskötsel.

– Samisk kultur har alltid varit mångfacetterad. Men nu blev det bara renskötare som räknades som äkta samer. Alla andra samer skulle assimileras in i samhället. Det gör att sådana som jag och min familj inte syns, inte finns eller räknas som samer. Vår kultur kriminalise-

BILD LISELOTT HOLM

Josefina Skerk

- **Ålder:** 31 år.
- **Bor:** Bergnäs, Sorsele kommun.
- **Sysselsättning:** Politiker. Ledamot för Jakt- och fiskesamerna i Sametinget. Arbetar också för Civil Rights Defenders.
- **Gör dessutom:** Renoverar två släktgårdar, fotograferar och skriver.

rades genom rennäringslagen, säger Josefina Skerk.

Vill se sanningskommission

Sametinget har varit ett forum för hårda strider och hårda ord. Anledningen – menar Josefina Skerk – är de tidigare statliga ingripandena, tillsammans med en lagstiftning som splittrar den samiska befolkningen.

– Det är ju grunden till hela partiuppdelningen – att samerna har splittrats i två grupper. I dag har rennäringslagen ensam juridisk rätt att försvara de samiska rättigheterna, men de är samtidigt

trängda eftersom de är under press av rovdjur och klimatförändringar och exploateringar. Det är en situation utan enkla lösningar, säger hon.

– Det är en anledning till att jag tror på en sanningskommission om den svenska statens övergrepp på samer. Inte bara för att det kan leda till en förändring i statens politik och kunskapsläget i samhället i stort, utan också för att vi samer själva får möjlighet att förstå varandra i större grad.

Hur tycker du att arbetet med samiska frågor går på riksnivå?

– Det går sakta framåt. För sakta, men ändå. Det samiska kulturlivet har stor del i detta – som filmen ”Sameblod”. Många artister som har kommit fram i ett läge där vi som politiska ledare inte riktigt når fram.

– Jag vill se en framtid där det är lättare att vara same och ha inflytande. För i dag är det jättelätt att vara svensk om du är same, men så fort du verkligen vill vara same – tala samiska, uttrycka din kultur, få undervisning som inkluderar din historia – då blir det en kamp.

LISELOTT HOLM

ETC Helg

● **Läs hela intervjun i nyhetsmagasinet ETC. För att beställa en prenumeration, mejla kundtjanst@etc.se**

FÖRRA VECKANS STORA KRYSS – LÖSNING OCH VINNARE
Lösningen till korsordet från Varuhuset.etc.se förra numret:
HAR MAN GETT HONOM SPÖ och BEHANDLINGSPROGRAM

strykspår?	CHARLOTTE FORNÄMMAN	K	SOM EN BRÄNNKÄTT	TEODORO	BING VIKER	BROTT MARVÄRDE	B	GAS	SKÅD	HL	BEKÄMPLIG
	BECCY WARR	H	A	B	E	R	J	I	N	D	E
	FÖR STÄNKEN	A	L	L	R	A	O	F	E	L	I
NÄSST OCH	BECKA MÄN	Ä	R	L	A	P	I	E	R	O	F
ÄSÄ	SI	R	I	S	R	N	S	A	E	L	O
FÄLLGÅ	AK	K	A	H	E	I	M	A	D	A	L
KARL LITS	T	E	N	O	N	D	A	L	A	T	S
KÄNTA	A	N	T	E	N	N	G	E	T	T	A
ÄR	S	T	I	D	G	L	O	T	I	M	G
ÄR	A	O	O	D	A	R	I	N	K	T	N
STEN	S	J	U	R	Y	G	M	A	C	H	O
BLAD	E	R	A	G	R	A	D	L	E	V	E
ÄR	A	R	K	S	S	E	E	O	N	T	S
SÖRST	I	A	K	T	A	G	E	R	O	F	S
SL	S	L	O	A	G	S	M	A	A	K	T
ÄR	S	B	A	N	A	X	E	L	N	S	T
BE	H	E	H	A	N	D	L	I	N	G	S
PINGLORS	D	E	Ö	A	R	I	A	S	T	O	L
införde	O	K	L	O	K	E	T	S	A	T	S
KBT-typ	E	L	I	A	E	T	S	A	T	S	S

1. Karl Persson, Stockholm 2. Lisa Berglund, Örebro 3. Peter Larsson, Västerås

Nytt nummer ute nu!

Kloka hem är ETC:s gröna bostadsmagasin och Sveriges bäst säljande magasin för ekologiskt byggande och inredning. Reportage från miljövänliga hem, inspiration för en hållbar livsstil, nyskapande grön design, klimatsmarta val till hemmet och mycket mer. Följ med oss in i en grönare framtid!

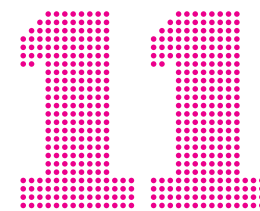
Prenumerera här - 299 kronor för en helårsprenumeration!

www.klokahem.com

KULTUR

STOCKHOLM LITERATURE TAR PAUS

■ Litteraturfestivalen Stockholm Literature, som har ägt rum fem år i rad, tar en paus under 2018, meddelar Moderna museet. Anledningen är att den ideella föreningen har svårt att hitta finansörer, trots stort publikintresse och bra medial uppmärksamhet. Festivalen pausar därför årets festival för att utvärdera arbetet och hitta lösningar för en fortsättning på Moderna museet i Stockholm.

Så många museibesök gör stockholmaren i snitt varje år. Det är mest i Norden, enligt en rapport från Nordiska ministerrådet.

INGRID TILLBAKA

När kameran riktades mot henne så levde hon upp.

Ingrid Bergman är högaktuell när Östgötateatern sätter upp en nyskriven musikal om hennes liv.

– Det verkar vara en trend att man vill känna de kända personerna och gå på djupet. Det kanske är en sorts nyfikenhet och längtan, säger Karin Oscarsson, som spelar filmikonen.

Filmkameran älskade henne och hon älskade kameran. Men privat var livet mycket mer komplicerat.

Berättelsens grundstomme är kärlekssagan mellan Ingrid Bergman och regissören Roberto Rossellini. 1949 lämnade Ingrid sin svenska familj för Italien, blev gravid – och skapade en stor skandal i Hollywood.

”Camera”, som musikalen heter, har jobbat fram under flera års tid med workshops och läsningar ungefär på samma sätt som man brukar göra på Broadway när ett verk testas.

– Vi hoppas att det ska synas i resultatet också, säger kompositören Jan-Erik Säaf.

– De musikalerna som sätts upp om och om igen i Sverige annars kommer från Broadway, och de har gått igenom sådana här faser i USA. I Sverige är vi inte vana vid det här arbetssättet, fortsätter han.

Levde genom sin persona

Tidigt var storn mer fokuserad på narcissism. Narkissos från den grekiska mytologin var en av rollfigurerna.

Men under processens gång har berättelsen hittat nya former. ”Camera” handlar om att Ingrid Bergman levde sitt liv genom sin persona, framför en kamera och bakom en mask.

– Nu är det verkligen Ingrid Bergmans berättelse och kamp för att få uttrycka sin konst-

närighet. Det har vi tagit fasta på. Hon hade en stark vilja och vision, säger Jan-Erik Säaf.

Utan familjens medverkan

Inför 100-årsjubileet av Ingrid Bergmans födelse frågade Isabella Rossellini om filmaren Stig Björkman ville göra en film om hennes mamma. Det blev dokumentären ”Jag är Ingrid” från 2016, som blev en stor framgång.

Musikalen ”Camera” görs dock helt utan familjens inblandning.

– Vi har försökt att få tag i barnen, men det är inte så lätt. Vi har hittat en adress, skrivit brev – men inte fått något svar. Vi har försökt mycket, främst för att det hade varit fantastiskt intressant att träffa barnen, säger Jan-Erik Säaf.

Han konstaterar att det har gått att göra ”Camera” utan familjens medverkan. Ingrid Bergmans dotter Pia Lindström är till och med en av rollfigurerna.

– Grundregeln är att du inte äger berättelsen om ditt liv. Därför går det att göra en sådan här musikal, säger Jan-Erik Säaf.

Som mest levande i kameran

Karin Oscarsson, som spelar Ingrid Bergman, konstaterar att det vore spännande och hedrande ifall Ingrid Bergmans släktingar fick möjligheten att se ”Camera”.

– Det vore speciellt så klart, och jag hoppas att de skulle tycka om den, säger hon.

För att förbereda sig inför rollen har hon läst mycket om Ingrid Bergman och även tittat närmare på filmer som hon har medverkat i.

– Jag har jobbat mycket med att hitta henne i kroppen. Att sträcka på sig och ha den där självklarheten. Hon har så tydliga ”r” när hon talar. Det gäller dock att hitta en mix av henne

och mig. Det har varit en strävan i alla fall, säger Karin Oscarsson, som just har stått på scenen och medverkat i några scener ur ”Camera”.

– I en scen sjunger jag en sång om hur hon upptäcker att det är i kameran hon lever. Det är där hon föds och där hon ska dö. Det är där som hon är som mest levande, säger hon.

Från Linköping till Broadway?

Jan-Erik Säaf hoppas att ”Camera” blir en succé för Östgötateatern, och att den ska få ett fortsatt liv även internationellt.

– Självklart finns det en sådan tanke. Titeln har också ett ”c” i titeln, ”Camera”. Det tyckte jag var snyggt. Så absolut. Det är mycket mer en amerikansk berättelse än vad den är svensk. Egentligen berättar den ingenting om Sverige. Bli det här en succé så får vi översätta, säger han.

Regissören Eva Gröndahl tänker mer på nuet och den kommande premiären i Linköping än på Broadway.

– Jag tänker att vi ska göra premiären och att det ska gå jättebra att spela både i Norrköping och i Linköping. Sedan finns det en tanke att den ska åka till Jönköping nästa år, men det är inte klart än. Det skulle vara underbart att spela den på kulturhuset där. Så långt har jag kommit, säger hon.

JONI NYKÄNEN

”Det är mycket mer en amerikansk berättelse än vad den är svensk. Bli det här en succé så får vi översätta.”

”Jag har jobbat mycket med att hitta henne i kroppen. Att sträcka på sig och ha den där självklarheten.”

ESTETISKA ÄMNEN KAN BLI OBLIGATORISKA

■ De estetiska ämnena slutade vara obligatoriska när gymnasiereformen genomfördes 2011. Men nu kan de estetiska ämnena göra comeback. Enligt en partienkät om kulturpolitik som presenterades under torsdagen på Folk och kultur stöder V och Fi idén om att göra minst ett estetiskt ämne obligatoriskt på gymnasiet. C och M svarar "kanske", beroende på hur förslaget utformas. L, KD och SD svarar nej, skriver SvD.

BILD TT

LANA DEL REY SKRIVER MUSIKAL

■ Amerikanska popstjärnan Lana del Rey håller på att skriva en musikal, berättar hon i en intervju med modemagasinet L'Officiel.

– Jag blev faktiskt tillfrågad om att skriva en musikal, som jag har påbörjat. Det var för Broadway. Jag kan bli klar inom två eller tre år, säger Lana del Rey, enligt SVT.

Lana del Reys senaste album "Lust for Life" släpptes i somras och nominerades nyligen till en Grammy.

I RAMPLJUSET

Karin Oscarsson som Ingrid Bergman. Här tillsammans med delar av ensemblen.

BILD MARKUS GÄRDER

Staffan Aspegren har skrivit manus och dialog och Jan-Erik Sääf står för musik och sångtexter.

BILD MARKUS GÄRDER

Regissören Eva Gröndahl.

BILD MARKUS GÄRDER

Musikalen "Camera"

● Musikalen är skriven av teater-, musikal- och operaregissören Staffan Aspegren och kompositören och textförfattaren Jan-Erik Sääf.

● Den spelas i Linköping från och med i kväll till den 7 april, i Norrköping den 28 april till den 2 juni.

● Utöver Karin Oscarsson i rollen som Ingrid Bergman medverkar Maria Möller (som Anna Magnani), Niklas Riesbeck (som Roberto Rossellini), Patrik Martinsson (som Aron Petter Lindström), m.fl.

● Eva Gröndahl står för regin. Kostym av Camilla Thulin. Karl Dyall är koreograf.

SLÄKTHISTORIA OM FINSKA INBÖRDESKRIGET

VITT OCH RÖTT

Vitt och rött skildrar flera generationer kvinnors liv, med utgångspunkt från de turbulenta åren kring det finska inbördeskriget. Det är journalisten och författaren **Maria-Pia Boëthius släkthistoria**, återberättad av hennes mamma Billie och släktingars dagboksanteckningar.

PRIS 178 KR

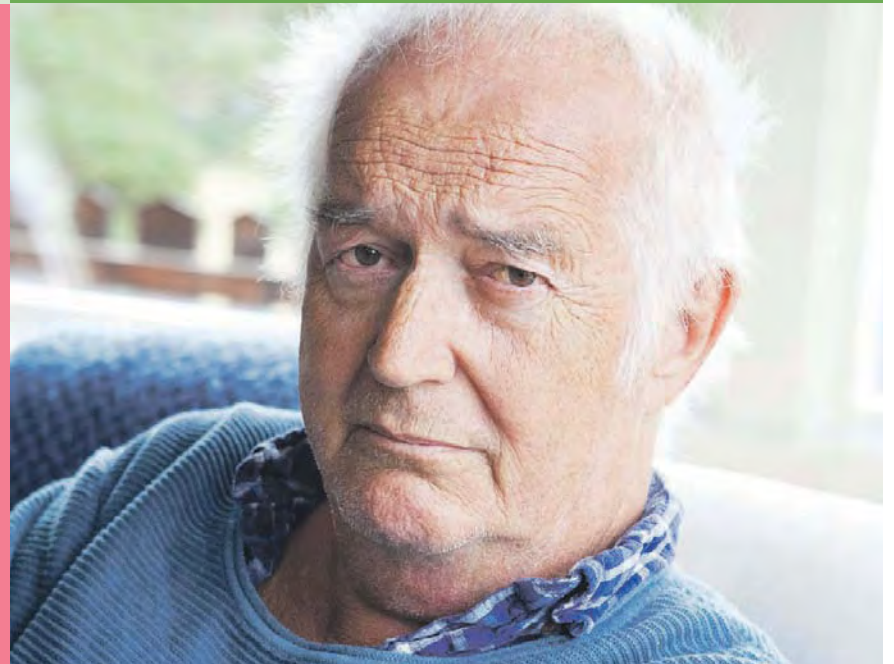
OM LIVSGÄRNINGAR OCH FÖRFATTARSKAP

DAN ISRAEL OM MANKELL

I dagarna skulle Henning Mankell ha fyllt 70 år, samtidigt ges debutromanen *Bergsprängaren* ut i nyttgåva.

På lördag kan du lyssna på Dan Israel berätta om Mankells författarskap och livsgärning utifrån debutromanen *Bergsprängaren*. Dan grundade Leopard förlag tillsammans med Henning Mankell. Välkomna!

10 FEBRUARI KL. 13 PÅ ETC BOKCAFÉ STHLM

LAGNINGSTRÄFF OCH FIKA

LAGA OCH REPARERA MERA

Ta med dina nötta sockor, spruckna byxor och lagningsmaterial, så lagar vi tillsammans. **Du får goda råd och flera sykunniga finns på plats.** Det finns en symaskin som du kan använda om du behöver. Arrangemanget är kostnadsfritt men bidra gärna genom att köpa fika på plats. Välkomna!

17 FEBRUARI KL 11-16 PÅ ETC BOKCAFÉ VÄXJÖ

En unik miljöbutik. Plastfri och ekofika.
Vi finns i Växjö, Stockholm och Katrineholm.
Välkommen till en klimatsmart mötesplats!

ETC Bokcafé Stockholm

Öppet mån-fre kl. 8-18,
lörd 10-17, sönd stängt

Sankt Paulsgatan 14, Stockholm
etcbokcafe.stockholm@etc.se
facebook.com/etcbokcafestockholm

ETC Bokcafé Växjö

Öppet mån-fre kl. 11-18,
lörd 11-15, sönd stängt

Klostergatan 9, Växjö
etcbokcafe.vaxjo@etc.se
facebook.com/etcbokcafevaxjo

ETC Bokcafé Katrineholm

Öppet mån-fre kl. 9-18,
lörd 10-14, sönd stängt

Energikullen 1, Katrineholm
lindha.pieslinger@etc.se
facebook.com/etcsolpark

ETC
BOKCAFÉ

Konflikter styr livet hos familjen Laurent.

BILD FOLKETS BIO

Bestående äckel efter Haneke's nya

"En äcklig film", tyckte en kollega efter premiärvisningen i Cannes förra året. Och jag håller med, det är dessutom ett äckel som stannar kvar, utvecklas och tränger sig på så att man fortsätter tänka på de själviska och tragiska rollfigurerna långt efteråt, skriver Kristoffer Viita om "Happy end".

RECENSION

Happy End

Manus och regi: Michael Haneke. Medverkande: Isabelle Huppert, Jean-Louis Trintignant, Mathieu Kassovitz.

Michael Haneke, mästaren på ondska, återvänder till många av sina bekanta teman för att stöpa någonting nytt.

Liksom i debuten "Den sjunde kontinenten" – om en familj som långsamt förbereder ett kollektivt självmord – finns någonting trasigt som aldrig går att laga i den högborgerliga franska familjen Laurent i "Happy

End", och deras liv skildras med en karakteristiskt kyligt, distanserat foto.

13-åriga Eve använder Snapchat (eller en liknande app) för att skapa en barriär mellan sig och verkligheten innan hon förgiftar sin egen mamma. Detta är introduktionen, där Haneke krymper visningsfönstret till samma storlek som våra ihoptryckta mobilfilmer och rullar ut Eves chattmeddelanden om mammans orättvisa uppfostran innan hon utför dådet.

Hur vi använder medierna för att avtrubba oss från våld är ett tema Haneke också utforskat tidigare i "Bennys video" och hans mest berömda film, "Funny games". Här är det mest en liten krydda i en större berättelse.

MEDAN HENNES mamma ligger på sjukhuset skickas Eve till Calais, där hon återförenas med sin pappa Thomas som varit frånvarande under hennes uppväxt. Hans fumliga försök att visa kärlek genomskådas av Eve, som isolerar sig mer på sitt rum och på internet.

Pappan hittar sin egen till-

flykt i en hemlig bdsm-romans, aldrig visuellt skildrad, men som ekar av en annan Hanekefilm om sex, våld och makt: "Pianisten".

FAMILJEN INKLUDERAR även Thomas syster Anne, hennes alkoholiserade son Pierre och hennes pappa George. Den senile patriarken försöker övertala sin frisör att ta hans liv. Detta är filmens "comic relief".

Familjen Laurent bor i en vrådig herrgård med tjänstefolk, men familjeföretagets pengar från byggbranschen kommer med förpliktelser. Ofta påminner de formellt informella relationerna mer om de i en företagskultur. Familjen är som ett jobb ingen vill gå till, där medlemmarnas privatliv inte diskuteras.

"HAPPY END" har marknadsförts som en film med flyktingkrisen som fond, och vid enstaka tillfällen skymtar några av Calais migranter förbi, som påminnelser om familjens världsfrånvända tillvaro. Men filmen handlar mer om familjen Laurents oförmåga att knyta an till varandra än till samhället utanför.

KRISTOFFER VIITA

BAKOM SKÅMSKUDDEN MED ...

Nils Poletti

Gör: Konstnärlig ledare på Turteatern i södra Stockholm. Blir teaterchef på Östgötateatern i augusti.

Aktuell med: Föreställningen "Visit Qo'noS [Qo'noS yISuch]", som spelas på klingon och har fått bland andra Washington Post och New York Times att skriva om Turteatern.

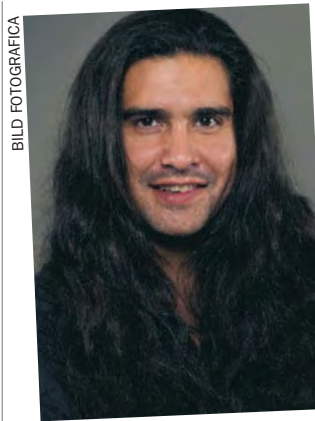

BILD FOTOGRAFICA

"Snälla, sluta producera S-K-I-T!"

Läser just nu:

Antologin "Afrofuturism 2.0".

Kulturhapp jag inte fattar:

Duktighetsteatern.

Film jag ångrar att jag någonsin såg:

Alla svenska kriminaldramer ever. Snälla, sluta producera S-K-I-T!

Verk jag inte skryter om att jag älskar:

"Juliette" av medborgare De Sade, markisen, den gudomlige, kärt barn har många namn.

Då fick jag gåshud senast:

Under repition av "Visit Qo'noS" på Turteatern. Ibland hisnar jag av genans.

Senast lyssnade skiva:

"Rolemos Otro" av Aleman.

Person som aldrig mer borde retweetas:

Carl Bildt.

Strömmar i tv-väg just nu:

"Black Lighting" och "Star Trek Voyager".

Verk jag missförstod när jag var barn:

Mel Brooks "Space balls". Tyckte det var väldigt rolig då. Inte så mycket nu.

Ord jag får akut migrän av:

Integration. Det är alltid någon annan än den som säger det som ska infoga sig.

Kulturupplevelse som förändrade mitt liv:

"Die schneekönigin" på Volksbühne av Frank Castorf.

Verk jag har sett/läst flest gånger:

"Alien" (de tre första filmerna).

Min bästa panikmiddag hemma:

Pasta, pesto.

Person jag lajkar oftast i sociala medier:

America Vera Zavala.

Låt jag lyssnar på när jag vill få upp humöret:

Ouvertyren till Wagners "Tannhäuser".

Signe Lidén

Ida Redig vill vara en förebild för unga som vill jobba med musik. "Det går att nå framgång utan att kompromissa eller vara med i Idol."

Redo för Mello

GÖTEBORG - DELTÄVLING 2

1. Shuffla

Artist: Samir & Viktor
Låtskrivare: Andreas "Stone" Johansson, Denniz Jamm, Costa Leon, Samir Badran, Viktor Frisk

2. Allting som vi sa

Artist: Ida Redig
Låtskrivare: Yvonne Dahlbom, Jesper Welander, Ida Redig

3. Det finns en väg

Artist: Jonas Gardell
Låtskrivare: Calle Kindbom, Jonas Gardell, Mats Tärnfors

4. In My Cabana

Artist: Margaret
Låtskrivare: Anderz Wrethov, Linnea Deb, Arash Labaf, Robert Uhlman

5. Titta vi flyger

Artist: Stiko Per Larsson
Låtskrivare: Stiko Per Larsson, Emil Rotsjö

6. Songburning

Artist: Mimi Werner
Låtskrivare: Göran Werner, Mimi Werner, Niki Niki, Carl Varga, Johan Åsgärde, Oliver Lundström

7. Last Breath

Artist: LIAMOO
Låtskrivare: Liam Cacatian Thomassen, Morten Thorhauge, Peter Bjørnskov, Lene Dissing

LIAMOO.
BILD SVT

"Björkman vill ha med mig, han tog hela paketet utan synpunkter"

I morgon debuterar pop-artisten Ida Redig i Melodifestivalen i hemstaden Göteborg.

- Målet är att gå direkt till final, vinna den och få åka till Lissabon, säger hon.

Ida Redig har alltid gått sin egen väg som artist. 2010 släppte hon debutalbumet "Standing here" med musik i singer/songwriter-anda och texter på engelska. Hon började sedan att göra mer elektronisk popmusik, men även andra albumet "Thou shall not be a pussy" har texter på engelska. Sedan började hon att skriva på svenska.

- Det kändes helt naturligt. Artisten Ida Redig gör svensk popmusik, då passar det mycket bättre med svenska texter.

Att Ida Redig pratar om sig själv som artist i tredje person har en förklaring, hon har mängder av musikaliska projekt på gång.

- Jag har en egen studio, driver ett eget skivbolag, skriver låtar åt mig själv och andra, producerar och mixar och gör reklammusik. Jag jobbar med musik nästan dygnet runt, säger hon.

Artisterna Ida Redig gör pop med svenska texter. Låtar med engelska texter gör hon under pseudonymen "The strongest man who ever lived", ett projekt som har rönt internationella framgångar. Och så gör hon alltså reklammusik. Många har hört hennes version av E-Types låt "This is the way" i en reklamfilm för SJ, till exempel. Hon har även ingått i vad som kallats för Sveriges bästa rockkör då hon körande åt Kent under en turné tillsammans med Miriam Bryant och Naomi Pilgrim.

Passionerad poplåt

Och nu ska hon alltså debutera i Melodifestivalen.

- Jag gillar att jobba mot mål. Att vara med i Melodifestivalen är ett mål som jag har haft. Det ska bli jättekul!

Låten "Allting som vi sa" har hon skrivit tillsammans med Yvonne Dahlbom och Jesper Welander. Slutproduktion och mix har hon gjort själv.

- Det är nog inte många artister i Melodifestivalen som producerar och mixar sitt bidrag själva.

Ida Redig beskriver "Allting som vi sa" som en glad, passionerad poplåt.

"Det är nog inte många artister i Melodifestivalen som producerar och mixar sitt bidrag själva."

- Det är drag i den. Man vill dansa och klappa med i takten när man hör den.

Hur själva numret är utformat kan inte Ida Redig avslöja i förväg.

- Men det blir dans och kanske lite glitter, det är ju ändå Mello, säger hon glatt.

Inte kompromissat

Att Ida Redig inte har behövt kompromissa med sin ursprungliga idé för att bli uttagen i Melodifestivalen är viktigt för henne.

- Jag har alltid haft en stark integritet som artist. Det är kul att Christer Björkman vill ha med mig och mitt konstnärliga uttryck, han tog hela paketet utan synpunkter, säger hon.

Ida Redig har startnummer två i morgon och tävlar bland annat mot Samir & Viktor och Jonas Gardell.

- Jag har inga synpunkter på konkurrensen. Målet är att gå

direkt till final, vinna den och få åka till Lissabon, säger hon.

Vill sporra andra

I sommar ska hon turnera med Diggiloo tillsammans med bland andra Ola Salo och Mariette. Det är 16:e sommaren Diggiloo turnerar i landet, men i år har David Lindgren tagit över som turnéledare efter Lasse Holm.

- Det ska också bli jättekul. Jag ska även ge ut ett nytt album och turnera, men när under året det bli av är ännu inte helt spikat.

Ida Redig hoppas att hennes medverkan i Mello och andra framgångar ska sporra andra som vill arbeta med musik.

- Jag har tagit mig fram på egen hand utan att vara med i Idol eller kompromissa med mitt artistiska uttryck. Jag vill vara en förebild för unga som vill satsa på musik. Det går att nå framgång ändå.

ELISABETH PETTERSSON

SERIER & PYSSEL

Serie

Mina bokmärken

Sudoku

Så här spelar du

Fyll i de tomma rutorna med siffrorna 1 till 9. Varje siffra mellan 1 och 9 måste finnas i alla nio rader, alla nio kolumner och alla nio 3x3-rutor.

Lätt

4	8				3			
				7		4		9
6	5	7			1			2
8		1				6	7	
				3				
	6	4				3		1
7			3			2	9	8
2		5		8				
			9				4	7

Supersvår

8						9		
		5	9				3	
			3	4		8		1
		4	2					8
7	5		1		6		4	3
2					4	5		
5		2		1	3			
	4				7	3		
		3						5

Lösning Lätt

4	8	9	6	5	7	3	2	1
3	9	1	4	8	7	5	6	2
6	5	7	2	9	1	8	4	3
8	2	1	3	4	6	7	5	9
1	7	3	8	2	9	4	6	5
5	6	4	7	1	2	3	8	9
7	4	2	5	6	3	9	1	8
2	3	8	9	7	4	1	5	6
9	1	6	5	3	2	8	7	4

Lösning Supersvår

8	1	2	9	4	3	7	5	6
6	2	3	7	9	8	1	4	5
9	7	4	1	3	8	2	6	5
3	5	6	8	2	7	4	9	1
7	8	1	5	6	3	9	2	4
2	4	9	6	7	1	8	5	3
5	3	7	2	8	4	6	1	9
1	6	8	3	5	9	7	2	4
4	9	5	1	3	2	8	7	6

Vad pinsamt om jag missförstått allt, att det är hästen dom hejar på och inte mig.

MISSA INTE HELGENS ETC!

NYHETSMAGASINET ETC FRÅN 63 KRONOR PER MÅNAD. DENNA VECKA:

LEDARE: INDIVIDUELLA
LÖSNINGAR PÅ SYSTEMFELET
ÄR EN FARLIG TANKE

AKTUELLT: SAMISKA
MINORITETEN VINNER
UPPRÄTTELSE PÅ FLERA HÅLL

REPORTAGE:
FOLKET GICK EMOT
PRESIDENTEN I SYDKOREA

PRENUMERERA NU! MEJLA [KUNDTJANST@ETC.SE](mailto:kundtjanst@etc.se)

Nyhetsquiz

Vad minns du från den gångna nyhetsveckan?

1

En av vårdkoncernen Aleris specialistmottagningar läggs ner. Var ligger mottagningen?

- A) Vellinge
- B) Täby
- C) Rinkeby

2

I tisdags firades 100-årsdagen av kvinnors rösträttskamp i, ja, vilket land?

- A) Sverige
- B) Storbritannien
- C) USA

3

Amerikanska oppositionsledaren i representanthuset, Nancy Pelosi, har slagit rekord. Hon höll det längsta talet som någonsin hållits i representanthuset. Hur långt var det?

- A) Strax under 4 timmar
- B) Drygt 8 timmar
- C) 25 timmar

4

En tidsfråga har debatterats i EU-parlamentet i veckan. Vilken är frågan?

- A) Arbetstidsförkortning
- B) Avskaffande av tidszoner inom unionen
- C) Avskaffande av sommar- och vintertid

BILDER TT

5

I veckan har en debatt blossat upp om LO:s kampanjfilm inför valet. DN:s ledarsida kritiserade filmen för att vara för... ja, vadå?

- A) För S-vänlig
- B) För vit
- C) För raljant

6

Försvarsmaktens nya helikoptrar - helikopter 14 - är mycket dyra att flyga och underhålla, avslöjades i veckan. Hur dyra är de?

- A) 200 000 kronor i timmen
- B) 100 000 kronor i timmen
- C) 50 000 i timmen

7

I måndags hölls den traditionella lunchen för alla som nominerats till en Oscar. Bland alla celebriteter stack regissören Agnès Varda ut - varför?

- A) Hon höll ett passionerat tal om #metoo.
- B) Hon kunde inte vara med och skickade en pappdocka i sitt ställe.
- C) Hon var, med sina 89 år, äldst av alla som var på plats.

8

Den här veckan hålls det kulturpolitiska konventet Folk och kultur. Var?

- A) Enköping
- B) Eksjö
- C) Eskilstuna

Rätt svar: 1.C, 2.B, 3.B, 4.C, 5.B, 6.A, 7.B, 8.C

VÄLKOMMEN TILL ETC SOLPARK!

ETC Solpark i Katrineholm är Sveriges största publika solpark. Här vandrar du runt i de nya energilösningarna och ser framtiden redan nu.

Vi har också en välsorterad klimatbutik och ett fantastiskt kafé med luncher från våra tomatodlingar.

Du är varmt välkommen.

VILL DU HYRA KONFERENSLOKALEN?

MEJLA SOLPARK@ETC.SE OM TIDSFÖRSLAG OCH PRISER.

TV & RADIO

Scott & Bailey.

SVT1

- 06:00** Morgonstudion
09:10 Go'kväll
09:55 Mat med Mosley
10:45 Leif & Billy
11:00 Inför Pyeongchang 2018
12:00 Såna är föräldrar
12:20 Antikrundan
13:20 Auktionsssommar
14:20 Opinion live
15:05 Stjärnorna på slottet
16:05 Karl för sin kilt
17:00 Vem vet mest?
17:30 Sverige idag
18:00 Rapport
18:13 Kulturnyheter
18:25 Sportnytt
18:30 Lokala nyheter
18:45 Go'kväll
19:30 Rapport
19:55 Lokala nyheter
20:00 På spåret

På spåret

Del 10 av 13. Det är dags för kvartsfinal i På spåret och i kväll får vi veta vilket par som blir det fjärde och sista till semifinalerna; det står mellan Kristin Lundell och Johan Hilton som möter Amie Bramme Sey och Gunnar Bolin. Augustifamiljen står för musiken, ikväll tillsammans med Moto Boy. Programledare är Kristian Luuk och domare är Fredrik Lindström.

- 21:00** Skavlan
22:00 Scott & Bailey
22:50 Leif & Billy
23:10 Rapport
23:15 Suits

Suits

Amerikansk advokatserie från 2015-16. Säsong 5. Del 5 av 16. Toe to Toe.

- 23:55** Veckans brott
04:50 Sverige idag
05:20 Go'kväll

Körlektioner.

SVT2

- 08:30** Förväxlingen
09:00 Forum
12:00 Rapport
12:03 Forum
12:30 Vänsterpartiets kongress
16:00 Rapport
16:05 Vänsterpartiets kongress
17:15 Nyheter på lätt svenska
17:20 Nyhetstecken
17:30 Oddasat
17:45 Uutiset
18:00 Metropolis
18:45 Körlektioner
19:00 Vem vet mest?
19:30 Förväxlingen
20:00 Bjarke Ingels – arkitekt och rebell

Bjarke Ingels - arkitekt och rebell

K special. Dokumentär om den danska arkitekten Bjarke Ingels.

- 21:00** Aktuellt
21:18 Kulturnyheter
21:23 Väder
21:25 Lokala nyheter
21:30 Sportnytt
21:45 Glassland

Glassland

Irländsk långfilm från 2014. Den unge taxichauffören John bor med sin svårt alkoholiserade mamma Jean i ett kommunalt bostadsområde i Dublin. I ett desperat försök att hjälpa mamman och återföra sin trasiga familj tvingas John fatta livsavgörande moraliska beslut. Regi: Gerard Barrett. I rollerna: Jack Reynor, Toni Collette, Will Poulter, Michael Smiley, Harry Nagle m.fl.

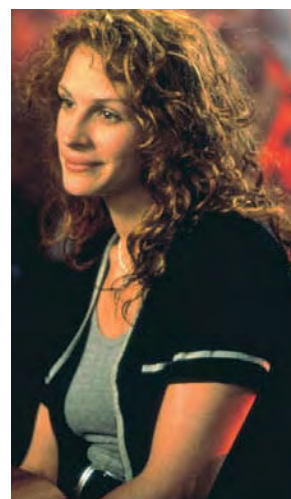
- 23:15** Bates Motel
00:00 True Blood
00:55 Metropolis
01:45 Sportnytt
02:00 Nyhetstecken
02:10 Sverige idag

Jims värld.

TV3

- 05:05** Jims värld
05:30 Jims värld
06:00 Jims värld
06:30 Jims värld
07:00 Aftonbladet morgon
09:00 Lyxfällan
09:55 Nashville
10:55 The real housewives of Orange County
11:55 Svenska Hollywoodfruar
12:55 Unga mammor
13:25 Unga mammor
13:55 The real housewives of Orange County
14:55 Project runway
15:55 Lyxfällan
17:00 Svenska Hollywoodfruar
18:00 Lyxfällan
19:00 Hemliga beundrare
20:00 Life in pieces
20:30 Life in pieces

Min bästa väns bröllop

När Juliannes bästa vän, Michael, berättar att han ska gifta sig inom fyra dagar inser Julianne att Michael är hennes stora kärlek i livet. Hon tar första bästa flyg till Chicago för att hjälpa Michael med bröllopet men hon har en baktanke, att se till att det aldrig blir något bröllop.

- 21:00** Great news
21:30 Min bästa väns bröllop
23:45 Burnt
01:45 Mina jag och Irene
03:40 NCIS: Los Angeles
04:25 Kids do the craziest things
04:50 How I met your mother

Mr & Mrs Smith.

TV4

- 05:45** Nyhetsmorgon
10:00 Malou efter tio
12:00 Hem till gården
12:30 Hem till gården
13:00 Doktorn kan komma
14:00 Antiques roadshow
14:55 Husjägarna
15:55 En plats i solen: Vintersol
16:55 Fixer upper
17:50 V75-klubben
17:55 Veterinärerna
18:50 Keno
19:00 Nyheterna
19:15 Sporten
19:20 Väder
19:30 Postkodmiljonären
20:00 Talang
21:30 Mr & Mrs Smith
22:00 Nyheterna och sporten
22:00 Nyheterna
22:05 Väder
22:15 Mr & Mrs Smith, forts
00:05 Shanghai knights
02:35 Mindscape

KANAL 5

- 06:00** The mysteries of Laura
06:45 America's funniest home videos
07:10 Grey's anatomy
08:00 Real housewives of New Jersey
08:55 The little couple
09:30 Sofias änglar
10:30 OS-Studion

OS-studion

Dags för invigning av vinter-OS i Pyeongchang.

- 12:00** OS: Invigning
14:10 OS-Studion
14:25 America's funniest home videos
14:50 Ullared
15:50 Vägens hjältar
16:50 OS: Invigning
19:00 OS-kväll med Jessica och Anja
21:00 Star wars: The force awakens
23:45 Vägens hjältar
00:45 Sändningsuppehåll
01:00 Curling: Mixed-dubbel grundspel 5
02:00 Snowboard

KUNSKAPSKANALEN

14.00 UR Samtiden 17.00 Genialt eller galet 17.20 Kanaler, båtar och kärlek 18.10 Guld på godset 19.10 I alla slags väder 19.40 Vårt vilda liv - familjeäventyr i Kenya 20.10 Livet efter stroke 21.00 Historiska hemligheter. Jesus hustru 21.50 Nationalskattens hemligheter 22.30 Omöjlig ingenjörskonst 23.15 Världens natur: Det vilda Mexiko 00.05 Rom - supermakten

BARNKANALEN

14.00 06.00 Långhalsen Lo 06.10 Dimitri 06.15 Daniel Tigers kvarter 06.30 Morgonshowen 06.31 Greta Gris 06.35 Lilla prinsessan 06.50 Octonauterna 07.05 Fåret Shaun 07.15 Häxan Surtant 07.35 Biet Maya 07.50 Fixarna 07.55 Tripp och Tropp upptäcker djur 08.00 Ett fall för KLURO 08.10 Pyjamashjältarna 08.25 Piggley Winks äventyr 08.45 Äventyrskatten 09.00 Pippi Långstrump 09.25 Masha och björnen 09.35 Äventyr i tid och rum 09.45 Abbys flygande skola för feer 09.55 Katten i hatten vet allt om ditten och datten 10.10 Charlie och Lola 10.20 Skåpbilen Olle 10.25 Kate och Mim-Mim 10.35 Rymdrekyterna 10.50 Robyn och rymdpatrullen 11.00 Lekdags 11.05 Wisska 11.10 Draken Digby 11.25 Lillys Bortomvik 11.30 Q Pootle 5 11.40 Tom & jordgubbssyltmackan med honung 11.45 Regnbågsstadens hjälte 12.00 Pinos dagbok - arabiska 12.05 Pinos dagbok - arabiska 12.10 Fnnisnisse 12.15 Polo 12.20 Fifi och blomsterfröna 12.30 Roboten Rob 12.45 Stella och Sam 12.55 Hej Jycke 13.00 Rorri Racerbil 13.10 Ella Bella Bingo 13.20 Franklin och hans vänner 13.30 Wild kids - syntolkat 14.00 Fixarna 14.05 Djungelboken 14.15 Grötnöt & Fjädrik 14.30 Lilla Aktuellt skola 14.45 Lilla Aktuellt teckenspråk 15.00 Abel och Fant 15.10 Tre vilda vänner 15.20 Scouts safari 15.40 M.I. High 16.10 Spartikelmysteriet 16.40 100 saker att göra före high school 17.00 Masha och björnen 17.05 Mästerflygarna 17.20 Dinosaur 17.30 Ramajetterna 17.50 Bing 18.00 Bolibompa 18.01 Greta Gris 18.15 Henry råkar på... 18.20 Hanna och Rally 18.30 Fredagkväll 18.31 Pax jordiska äventyr 18.45 Min riddare och jag 18.55 Wild kids 19.25 Svansen i kläm 19.40 Fredagkväll 19.55 Guds tre flickor 20.25 Tracy Beakers dröm 20.50 Rabbids 05.00 Ballonggården 05.05 Twirlywoos 05.20 Raa-Raa - lejonet som låter 05.30 Pocoyo 05.35 Gaspard och Lisa 05.45 Miffys stora små äventyr 05.55 Henry råkar på...

RADIO

RADIO P1 06.00 Morgoneko 06.15 P1-morgon 06.30 Ekonyheter 06.32 Ekonomieko 06.34 Nyheter från Vetenskapsradion 06.39 P1-morgon 06.50 Tankar för dagen 06.55 Landväder 06.59 P1-morgon 07.00 Morgoneko 07.18 P1-morgon 07.30 Ekonyheter 07.32 Ekonomieko 07.36 Nyheter från Vetenskapsradion 07.39 P1-morgon 07.46 Kulturnytt 07.55 Land- och sjöväder 07.59 P1-morgon 08.00 Morgoneko 08.15 P1-morgon 08.30 Ekonyheter 08.32 Ekonomieko 08.36 Nyheter från Vetenskapsradion 08.41 P1-morgon 08.54 Kulturnytt 08.59 P1-morgon 09.00 Morgoneko 09.14 P1-morgon 09.30 Ring P1! 10.00 Ekonyheter 10.03 Stil 11.00 Ekonyheter 11.04 Skolministeriet 11.35 Radioföljetongen 12.00 Tolvslaget 12.00 Dagens dikt 12.10 Vetandets värld 12.30 Luncheko 12.55 Land- och sjöväder 13.00 P1 Kultur 14.00 Ekonyheter 14.03 Vetenskapsradions veckomagasin 15.00 Ekonyheter 15.03 Radiosporten 15.04 Spanarna 15.45 Kulturnytt 15.55 Sjöväder 16.00 Ekonyheter 16.03 Studio Ett 16.45 Dagens Eko kvart i fem 17.00 Studio Ett 17.45 Dagens Eko 18.01 Ekonomiekot 18.08 Radiosporten 18.09 Kulturnytt 18.15 Lantzampen 19.00 Ekonyheter 19.03 Teaterprogrammet 19.35 Radioföljetongen 20.00 Ekonyheter 20.03 Filosofiska rummet 20.55 Klartext 21.00 Ekonyheter 21.03 Skolministeriet 21.35 Ring P1! 21.45 Tankar för dagen 21.50 Land- och sjöväder 22.00 Ekonyheter 22.10 Radiosporten 22.12 Studio Ett 22.55 Kulturnytt 23.00 Ekonyheter 23.07 Studio Ett 23.55 Dagens dikt

P2 06.00 Huomenta Ruotsi 06.30 Sisu-utiset 06.34 Huomenta Ruotsi 06.35 Oddasat 06.40 Nyheter 06.50 Klassisk morgon 07.30 Ekonyheter 07.32 Klassisk morgon 08.54 Kulturnytt 09.00 Ekonyheter 09.02 Klassisk morgon 10.00 Ekonyheter 10.03 Klassisk förmiddag 13.00 Levyseppä 14.45 Sisu-utiset 14.50 Roketti 15.00 Vahku buoremus 15.30 Utblick Sápmi 16.00 Radio Romano 16.30 Arabisk talkshow 17.00 Kulturnytt 17.06 Rendezvous med Kristjan Saag 19.00 Ekonyheter 19.03 P2 Live: Konsert med Sveriges Radios Symfoniorkester 21.30 Musik mot midnatt

P3 06.00 Ekonyheter 06.05 P3 Musik från P3 Star 06.30 Morgonpasset i P3 10.00 P3 Nyheter 10.02 P3 med Amira Brown 11.00 P3 Nyheter 11.02 Relationsradion i P3 med Juan Havana 12.00 P3 Nyheter 12.03 Musiken i P3 med Tina Mehrafzoon 13.00 P3 Nyheter 13.02 PP3 med Linnea Wikblad 16.00 P3 Nyheter 16.04 Helgen i P3 17.59 Radiosporten 18.00 P3 Nyheter 18.03 Musikguiden i P3. Fredagsmixen med Pelle Moeld 20.00 Ekonyheter 20.03 Radiosporten 20.06 Musikguiden i P3. Fredagsmixen med Linda Nordeman 21.00 Ekonyheter 21.03 P3 Musik från P3 Star

ISABEL ROBLES AMADOR
KAFFEODLARE, DOMINIKANSKA REPUBLIKEN

MILJÖHÄNSYN OCH GOTT KAFFE.

DET BÖRJAR MED FAIRTRADE!

Väljer du Fairtrade-märkta produkter skapar du möjligheter till förändring. Du bidrar till att odlare och anställda, med egen kraft, kan förbättra sina arbets- och levnadsvillkor. För vägen ut ur fattigdom går genom en hållbar handel, som leder till ekonomisk, social och miljömässig utveckling. Det börjar med Fairtrade!

Läs mer på fairtrade.se

Sporta giftfritt i vinter!

I dina vinterkläder, skor och skidvalla kan det finnas miljögifter. Högfluorerade ämnen, PFAS, används ofta för sina vatten- och smutsavvisande egenskaper. Vissa PFAS kan vara reproduktionsstörande eller cancerframkallande – och de bryts ned extremt långsamt i naturen.

Undvik PFAS i skidspåret!

- Välj PFAS-fri skidvalla.
- Använd impregnering utan PFAS.
- När du köper friluftskläder och skor – välj PFAS-fria alternativ.
- Använd din utrustning så länge som möjligt och handla gärna begagnat. Det är under produktionen som mest PFAS släpps ut.

Om du vill veta vad produkterna innehåller kan du fråga i butiken eller vända dig direkt till tillverkaren.

Bli medlem

Naturskyddsföreningen jobbar för en giftfri miljö. Bli medlem i Sveriges största miljöorganisation.

Sms:a **MEDLEM**
till 72 900

Naturskyddsföreningen

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL